

**HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
EURO INFO KOMUNIKACIJSKI CENTAR ZAGREB
SUFINANCIRA EUROPSKA UNIJA**

KAKO DO EU FONDOVA?

150 pitanja gospodarstvenika s odgovorima

Sadržaj

1. Predgovor	3
2. Pitanja i odgovori o programu IPA	5
3. Pitanja i odgovori o programu SAPARD / IPARD	9
4. Pitanja i odgovori o programu PHARE	13
5. Pitanja i odgovori o programu ISPA	17
6. Pitanja i odgovori o programima Zajednice	19
7. Pitanja i odgovori o možnostima korištenja fondova EU	22
8. Pitanja i odgovori o institucijama u Hrvatskoj koje se bave pitanjima EU	36
9. Pitanja i odgovori o različitim EU temama	40
10. Pitanja i odgovori o natječajima za robu i radove	51

Poštovane čitateljice i čitatelji,

Hrvatska gospodarska komora organizirala je 2007. godine regionalne seminare „Mogućnosti korištenja fondova EU“ kako bi u direktnom kontaktu s poslovnim zajednicom otvorila prostor za razgovore o Europskoj uniji i pružila pouzdane informacije o korištenju fondova Europske unije. Takav pristup poslovnoj zajednici potaknut je brojnim upitima o tome kako se mogu iskoristiti sredstva iz fondova EU i kome se gospodarstvenici mogu obratiti za pomoć ako imaju kakvih pitanja.

Kako Hrvatska gospodarska komora sudjeluje sa mnogo projekata u programima financijske pomoći Europske unije Hrvatskoj, upoznati smo s problematikom traženja natječaja Europske unije, pisanja projekata, traženja partnera, uspostave konzorcija i vođenja projekata te drugim projektnim aktivnostima. Smatrali smo da stečeno znanje i iskustvo trebamo prenijeti na poslovnu zajednicu i pružiti mogućnost da na jednom mjestu putem jednodnevnog seminara gospodarstvenici dobiju sažete, kratke, jasne i konkretne informacije koje su pregled postojećeg stanja o financijskoj pomoći Europske unije Hrvatskoj koja je trenutačno dostupna i koja će biti dostupna u najskorije vrijeme.

Seminari su održani u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije i Ministarstvom financija, Upravom za financiranje programa i projekata pomoći Europske unije, Središnjom jedinicom za financiranje i ugovaranje. Djelatnici navedenih institucija održali su predavanja na seminarima koji su održani 2007. godine: 14. veljače u Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu, 30. ožujka u Županijskoj komori Split, 3. travnja u Županijskoj komori Bjelovar, 9. svibnja u Uredu HGK u Kninu, 10. svibnja u Županijskoj komori Zadar, 15. svibnja u Županijskoj komori Karlovac, 22. svibnja u Županijskoj komori Dubrovnik, 12. lipnja u Županijskoj komori Požega, 20. lipnja u Županijskoj komori Varaždin, 27. lipnja u Županijskoj komori Pula, 4. rujna na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, 20. rujna u Županijskoj komori Koprivnica, 3. listopada u Gradskoj vijećnici Grada Šibenika i 22. listopada u Županijskoj komori Virovitica.

Na predavanjima je poslovna zajednica upoznata s programima **CARDS, PHARE, ISPA, IPA, SAPARD** i programima Zajednice CIP te 7. okvirnim programom za istraživanje i razvoj. Slušatelji su bili upoznati s programima čija su sredstva raspodijeljena odnosno čiji su projekti u provedbi (CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD). Poseban je naglasak bio na programu IPA, koji ujedinjuje sva četiri navedena programa i koji je

dostupan od 2008. godine. Gospodarstvenicima je napomenuto da i dalje u pogledu fondova EU svoje mogućnosti traže kroz natječaje za robu i usluge u okviru provedbe odobrenih projekata, čiji su korisnici javna uprava i neprofitne institucije.

Osim teorijskog upoznavanja s programima Europske unije dostupnima Hrvatskoj, poslovna zajednica upoznata je s procedurom pripreme dobrog projekta, kako ga prijaviti na ispravan način te kako teče procedura ocjenjivanja ponude u nadležnoj instituciji do sklapanja ugovora s ponuditeljem. Gospodarstvenici su upoznati s najčešćim pogreškama na koje se nailazi kod ocjenjivanja pristiglih ponuda (projekata), kao i s najboljim praksama u pisanju projekata. Na taj su način projekti i programi Europske unije približeni poslovnoj zajednici i svim ostalim sudionicima seminara. Jednako je tako otvorena mogućnost postavljanja pitanja predavačima u toku seminara i nakon njih. Na sva su pitanja pripremljeni odgovori i poslani svim sudionicima regionalnih seminara.

S obzirom na sve veći interes za pitanja i odgovore s regionalnih seminara odlučili smo objaviti ovu brošuru kako bismo i ovim putem dali savjete i preporuke svima zainteresiranima za pitanja u vezi s Europskom unijom. Nadamo se da ćete u pitanjima i odgovorima naći ona koja će Vam biti od koristi te da će ova brošura biti putokaz gospodarstvenicima kako do fondova Europske unije.

Ako imate pitanja na koja niste pronašli odgovor, slobodno se obratite **Euro info komunikacijskom centru Hrvatske gospodarske komore**, čije kontakte možete pronaći na www.hgk.hr i www.euroinfo.hr.

Info

Euro info komunikacijski centar
Hrvatske gospodarske komore

www.hgk.hr
www.euroinfo.hr

O programu IPA

1. Molim detaljnije informacije o mogućnostima programa IPA za razvoj ljudskih potencijala, konkretno za potporu osnivanja učilišta (privatni sektor), za programe cjeloživotnog obrazovanja i općenito obrazovanja. Također, može li se u programu IPA poticati edukacija ruralnog stanovništva?

Područje cjeloživotnog obrazovanja obuhvaćeno je Operativnim programom za razvoj ljudskih potencijala u sklopu IV. komponente programa IPA. Cilj je operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala Republike Hrvatske 2007.–2009. (HRDOP) izgradnja sposobnosti u vezi s vrstama aktivnosti i proceduralnim zahtjevima Europskog socijalnog fonda. Općeniti je cilj HRDOP-a stvarati nova i kvalitetnija radna mjesta, privući i zadržati što više zaposlenih povećanjem ulaganja u ljudski kapital, jačanjem socijalne uključenosti i poticanjem prilagodljivosti poduzeća i radnika.

U Operativnom programu za razvoj ljudskih potencijala utvrđeno je četiri prioriteta. Unutar svakoga prioriteta definirane su mjere. Zasad je trećim prioritetom predviđena mjera Jačanje sustava obrzovanja odraslih, tako da je cjeloživotno učenje zasigurno jedan od prioriteta u programu IPA. Detaljnije informacije o Operativnom programu za razvoj ljudskih potencijala možete vidjeti na www.strategija.hr, te na stranici Agencije za obrazovanje odraslih (www.aoo.hr) koja će predlagati projekte u okviru ove mjere.

Što se tiče mogućnosti financiranja edukacije ruralnog stanovništva, ona nije posebno istaknuta kao prioritet, no neke bi se grupe ruralnog stanovništva možda mogle tretirati kao socijalno isključene, primjerice neobrazovane žene u ruralnim područjima, a u tom smislu bi se takvi programi možda mogli financirati kroz mjere predviđene u 1. i 2. prioritetu.

2. Mogu li se koristiti fondovi za prekvalifikaciju i dokvalifikaciju radnika u ovisnom društvu HŽ-a i za zbrinjavanje viška radnika u društvima kojima je vlasnik HŽ? (Vlasnik HŽ-a sa tendencijom privatizacije, te zbrinjavanja viška radnika.)

IV. komponenta programa IPA namijenjena je jačanju ljudskih resursa, a ako resorno ministarstvo (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) predloži projekt ovakvog tipa, postoji mogućnost da se vaša mjera financira radi prekvalifikacije i dokvalifikacije radnika HŽ-a.

3. Hoće li u programu IPA biti sredstava za informatizaciju i za obnovu infrastrukture društva ovisnog o HŽ-u?

Dio komponente III. programa IPA odnosi se na sektor prometa, no financiraju se prije svega veliki infrastrukturni projekti i priprema takvih projekata. U svakom slučaju, resorno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture mora predvidjeti i predložiti projekt takvog tipa.

Program ISPA već financira jedan projekt vezan uz obnovu željezničke pruge Vinkovci-Jankovci, gdje je glavni korisnik HŽ, postoji mogućnost da se takvi projekti financiraju kroz treću komponentu programa IPA.

4. Tvrtka u svom poslovanju stvara drveni otpad koji koristi kao gorivo za proizvodnju, para služi kao energent za grijanje prostora i sušenje drva. Molimo informaciju o tome kome se obratiti za financiranje projekta, ali izradu postrojenja za kogeneraciju, odnosno postoji mogućnost da se proizvedenom parom pokreće turbina odnosno generator te proizvodi električna energija.

Ako vas zanima kapitalno ulaganje, ono na žalost nije moguće iz sredstava EU. Moguće je sufinancirati savjetodavne usluge određenog tipa, primjerice kroz natječaj za projekt Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika koji je bio otvoren do kraja travnja 2008. ili kroz sličan projekt tijekom 2009. godine u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost IPA. Natječaj iz novog programa raspisat će Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

5. Koji su programi, također novi (u sklopu programa IPA ili ostalih programa EZ), pogodni za projekte iz područja zaštite okoliša, odlaganja otpada i slično? Također Vas molim izvore uspješnih primjera iz dosadašnje prakse zemalja pretpriprustupnica?

Treća komponenta programa IPA predviđena je za financiranje projekata iz područja zaštite okoliša. Financirat će se projekti vezani uz Zahtjeva na ulaganja u području zaštite okoliša (Investment Heavy Environmental Directives) koja definiraju regulative EU i vezane su uz ispunjavanje kriterija za članstvo u EU u području zaštite okoliša.

Primjere iz programa ISPA možete pronaći na: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm#ispa

6. Molimo više informacija o mjerama programa IPA za promicanje razvoja ICT-klastera (koliki je iznos, što se financira, koliko mora biti članica ICT-klastera, koji uvjeti i ciljevi trebaju biti ispunjeni).

Treća komponenta programa IPA u svojoj potkomponenti regionalna konkurentnost predviđa financiranje osnivanja odabranih klaster-projekata. Jedan od pilot-klastera bit će i ICT-klastera, međutim, kako je izrada natječajne dokumentacije za tu operaciju u tijeku, nemoguće je pružiti detaljne informacije o kriterijima za odabir korisnika ili aktivnosti. Raspisivanje natječaja za ovaj projekt predviđeno je u drugoj polovici 2008. godine. Više informacija o Operativnom programu za regionalnu konkurentnost programa IPA dostupno je na internetskoj stranici www.strategija.hr.

7. Pitanje o ulaganju u manju poslovnu infrastrukturu. Radi povećanja konkurentnosti idemo u proširenje djelatnosti, konkretno u gradnju praonice za teretna, poluteretna i putnička vozila, dogradnju infrastrukture (vodovodna i hidrantska mreža), kao i u gradnju krovišta na proizvodnoj hali dimenzija 25x52 m, možemo li se za ta ulaganja prijaviti na natječaj?

Uvjeti prijavljivanja na natječaj određeni su svakim pojedinim pozivom na natječaj.

Natječaji za sredstva iz programa IPA 2007 u dijelu ulaganja u poslovnu infrastrukturu, a radi poticanja regionalne konkurentnosti bit će otvoreni tijekom 2008. godine te je stoga važno pratiti informacije objavljene na internetskoj stranici Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprave za integrirani regionalni razvoj (www.mrrsvg.hr) i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje koja objavljuje natječaje (<http://cfcu.mfin.hr/>) jer u ovom trenutku još nisu poznati konkretni uvjeti. Ono što se može očekivati jest da će se slijediti uvjetovanost natječaja u projektu PHARE „Sheme dodjele bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu“ kojim su sredstva bila dostupna pravnim osobama neprofitnog karaktera koje spadaju u jednu od sljedećih kategorija krajnjih korisnika: jedinica regionalne ili lokalne samouprave; udruženje takvih jedinica; javna institucija, firma ili udruga u vlasništvu lokalne ili regionalne samouprave; županijska ili općinska turistička zajednica.

8. Uključuje li program IPA ulaganje u manju poslovnu infrastrukturu, opremanje poslovne zone komunalnom infrastrukturom i može li nositelj biti jedinica lokalne samouprave, ili je ono namijenjeno samo poduzetnicima za razvijanje njihove poslovne infrastrukture?

Mogućnosti kroz Operativni program za regionalnu konkurentnost IPA ograničene su na poslovnu infrastrukturu u javnom vlasništvu (program dostupan na www.strategija.hr). Detalji će biti dostupni po objavi tog natječaja, krajem 2008. godine. Slične mogućnosti postoje i kroz Operativne programe za prekograničnu suradnju (ista internetska stranica).

Uvjeti prijavljivanja na natječaj određeni su svakim pojedinim pozivom na natječaj, te je stoga potrebno redovito pratiti obavijesti na internetskim stranicama Uprave za integrirani regionalni razvoj ([ww.mrrsvg.hr](http://www.mrrsvg.hr)) i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje koja objavljuje natječaje (<http://cfcu.mfin.hr/>).

Sredstva su dostupna za komunalnu infrastrukturu za poslovne zone, osobito lokalnoj zajednici i tvrtkama u vlasništvu županija ili gradova i općina.

9. Mogu li se programom IPA dobiti sredstva za nabavu transportne opreme, autobusa koji imaju eko motore i može li krajnji korisnik takvog programa biti prijevoznička tvrtka i s kojom vlasničkom strukturom?

Pretpristupnim fondovima Europske unije nemoguće je izravno financirati opremu i radove privatnih tvrtki, osim u sektoru poljoprivrede (SAPARD - IPARD).

10. Postoji li kakav natječaj za program kojim bi se sufinancirao proces obrade otpada, unapređivanja sustava odvoza otpada te zaštite okoliša?

Općenito govoreći, u te će se svrhe koristiti program IPA 3b komponenta (zaštita okoliša). Koordinaciju programa, kao i predselekciju projektnih prijedloga obavlja Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Komponentom 5 programa IPA predviđena su ulaganja u toplane na biomasu, tj. otpadne tvari iz sektora poljoprivrede i šumarstva.

11. Program IPA: tko će biti nadležan za izradu natječajne dokumentacije za komponente regionalni razvoj i ruralni razvoj Hrvatske?

Za izradu natječajne dokumentacije iz Operativnog programa za regionalnu konkurentnost nadležno je Ministarstvo gospodarstva, odnosno organizacijske jedinice tog i drugih ministarstava uključenih u provedbu pojedinih mjera i aktivnosti iz tog Operativnog programa (vidi prezentacije na www.mingorp.hr pod program IPA pretpristupne pomoći).

12. Jesu li u programu IPA korisnici županije, općine i turističke zajednice?

Jesu, oni se kao mogući korisnici pojavljuju u IPA Operativnim programima za prekograničnu suradnju, za regionalnu konkurentnost, za razvoj ljudskih potencijala te za poljoprivredu i ruralni razvoj (vidi www.strategija.hr).

O programu SAPARD / IPARD

13. Spadaju li silosi smješteni na moru odnosno u lukama, predviđeni za skladištenje žitarica i uljarica u uvozu/izvozu, pod „ruralnu infrastrukturu“?

Ne, ne spadaju.

Obrazloženje: Program IPARD 2007-2013 je plan za poljoprivredu i ruralni razvoj Republike Hrvatske koji je usvojen 19. prosinca 2007. godine i predviđa unutar treće prioritetne osi, mjera 3,1 „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“, sljedeće aktivnosti:

1. Ulaganje u gradnju i/ili adaptaciju kanalizacijskih sustava i sustava za pročišćavanje otpadnih voda
2. Ulaganje u gradnju i/ili adaptaciju lokalnih nerazvrstanih cesta
3. Ulaganje u toplane
4. Ulaganje u gradnju i/ili adaptaciju protupožarnih putova s elementima šumske ceste

Dakle, gradnja ili opremanje silosa za skladištenje žitarica i uljarica nije dio ruralne infrastrukture.

Ulaganje u gradnju i/ili obnovu i opremanje kapaciteta za skladištenje i sušenje žitarica i uljarica moguće je kroz prvu prioritetnu os programa IPARD odnosno kroz mjeru 1.1 „Investiranje u poljoprivredna gospodarstva radi restrukturiranja i doseganje standarda EU“. Proizvodnja žitarica i uljarica blisko je povezana s uzgojem stoke te osigurava kvalitetnu hranu za domaće životinje. Stoga će financiranje unutar te mjere biti usmjereno na obiteljska poljoprivredna gospodarstva srednje veličine (20 do 50 ha zemljišta) radi doseganja okolišnih standarda EU te poboljšanje proizvodne infrastrukture i opreme na gospodarstvu kako bi ono postalo konkurentnije na budućem tržištu EU. Poseban je kriterij to da smještajni kapacitet mora biti između 100 i 1000 t, a obiteljsko gospodarstvo mora dokazati vlastitu proizvodnju (iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava) najmanje 20 ha prije početka investicije.

14. Gdje prijaviti projekte povezane uz maslinarstvo i vinogradarstvo?

Projekte povezane uz sektor maslinarstva i vinogradarstva treba prijaviti na program SAPARD, ali prije svega treba pogledati u upute za prijavu je li spomenuti sektor izabran kao prioritetni. Međutim, posljednji odnosno 3. natječaj za dodjelu sredstava iz programa SAPARD Mjera 1 i Mjera 2 (NN 20/08) bio je otvoren od 19. veljače do 3. travnja 2008. godine. Zasad nema informacija hoće li biti još jedan natječaj u SAPARD-u, a ako ne bude, projekt ćete moći predati kada krene IPARD.

15. SAPARD - kada će biti otvoren novi natječaj i koji su uvjeti promijenjeni?

Posljednji odnosno 3. natječaj za dodjelu sredstava iz programa SAPARD, Mjera 1 i Mjera 2 (NN 20/08), bio je otvoren od 19. veljače do 3. travnja 2008. godine.

Zasad nema informacija hoće li biti još jedan natječaj u SAPARD-u, a ako ne bude, projekt ćete moći predati kada krene IPARD.

U odnosu na prvi natječaj, u kasnijim je natječajima promijenjeno nekoliko uvjeta.

S obzirom na to da udio državne ili lokalnih vlasti može biti do 25 posto, znatno je većem broju poslovnih subjekta omogućeno da se prijavi na program SAPARD.

Promjene koje se odnose na poslovne planove pojednostavnjuju njihovo ispunjavanje jer su potpuno prilagođene ostalim financijskim izvješćima. Znatnim snižavanjem ili ukidanjem određenih financijskih pokazatelja omogućen je pristup sredstvima SAPARD onim potencijalnim korisnicima koji nisu mogli ispuniti kriterije propisane u prvom natječaju. Naime, nakon analize poslovnih planova prijava iz prvoga kruga natječaja odbijeno je ukupno 19 zahtjeva (37,2 posto), uglavnom zbog neispunjavanja spomenutih ekonomskih kriterija. Prilikom prijave na kasnije natječaje više nije bilo potrebno dostaviti određene dokumente. Na taj se način skratilo vrijeme potrebno za prikupljanje dokumenata. Nadalje, više nije bilo potrebno dostaviti studiju utjecaja na okoliš, čime se ujedno značajno smanjuju troškovi korisnika. Ugovorom o zbrinjavanju gnojiva na druge načine osim dosadašnjih, korisnicima se pruža veća mogućnost izbora i, naravno, posljedično snižavanje troškova. Jedna od najbitnijih promjena odnosi se na pismo namjere banke koje postaje prihvatljiv dokaz o sposobnosti korisnika da provede cijelo ulaganje. Pismo namjere banke ne mora biti obvezujuće niti sadržavati rok važenja. Također je omogućeno da se krediti Hrvatske banke za obnovu i razvitak mogu koristiti prilikom korištenja sredstava SAPARD. Na taj je način bitno olakšan pristup financijskim sredstvima potrebnim za provođenje projekta. Usklađivanjem sa Zakonom o gradnji omogućeno je korisnicima ostvarivanje prava na sredstva SAPARD ako je u vlasničkom listu upisano pravo gradnje.

16. Iz SAPARD-a se ne može financirati kupnja traktora, spadaju li tu i radni strojevi (bageri)?

Bageri su u kategoriji traktora, ali trebalo bi točno definirati pojam radnih strojeva, gdje bi neki vjerojatno i bili pogodni za financiranje.

17. Zanima me 3. mjera SAPARD-a za obnovu nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave. Koji je financijski minimum i maksimum sredstava i postoje li neka ograničenja prema jedinicama lokalne samouprave ako koriste neke druge izvore financiranja za iste projekte?

Maksimalna potpora po korisniku godišnje za takvo ulaganje iznosi 3,000.000 kuna. Financijski minimum nije predviđen. Isti projekt ne može biti sufinanciran iz dvaju različitih izvora (bilo da je riječ o drugim programima pomoći iz EU, drugih međunarodnih financijskih instrumenata te nacionalnih programa potpore).

Natječaj za 3. mjeru još nije raspisan i nema informacija hoće li biti raspisan.

18. Može li se za 3. mjeru SAPARD-a javiti jedinica lokalne samouprave za gradnju kanalizacijskog sustava i dokad se može predati projekt?

Ulaganja u kanalizacijski sustav dopuštena su programom SAPARD, mjerom 3. Natječaj za 3. mjeru još nije raspisan.

19. Hoće li se SAPARD nastaviti kroz program IPA tako da i dalje ima tu specifičnost da korisnik sam financira projekt u potpunosti te da kasnije ako njegov program prođe na natječaju dobije povrat sredstava?

Da, ruralni i razvoj poljoprivrede nesmetano će se nastaviti kroz program IPA, petu komponentu. Specifičnosti koje ste naveli zadržat će se sasvim sigurno i u programu IPA. Kao i dosad, ugovor o sufinanciranju kroz program IPA potrebno je potpisati prije nego što se krene u provedbu projekta.

20. Kada se očekuje objava natječaja iz programa SAPARD za 3. mjeru?

Projekt je u nadležnosti agencije SAPARD. Za sve je informacije o natječajima iz 3. mjere potrebno pratiti objave na stranicama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: <http://www.mps.hr/projekti/projekt.asp?PID=62>

21. Je li moguće da proizvodna tvrtka u vlastitom proizvodnom pogonu dobije bespovratna sredstva za povećanje proizvodnje (slastice, kruh i dr.), kupovinu novih strojeva za proizvodnju i povećanje radne higijene? Ako je moguće, o kojim je programima EU riječ?

Na žalost, u ovoj etapi pretpristupnog razdoblja nije predviđeno financiranje nadogradnje i proširenja postojećih kapaciteta tvrtke niti nabave opreme odnosno kupovina strojeva, osim u sektoru poljoprivrede i prehrane.

Mogućnost sufinanciranja tvrtki u proizvodnoj industriji nudi se kroz program SAPARD koji koordinira Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. Sredstvima iz programa SAPARD sufinanciraju se projekti korisnika do 50 posto priznatih prihvatljivih izdataka, po načelu ex post, znači nakon završene investicije. Dosad su provedena i zatvorena tri natječaja za 1. i 2. mjeru. Na stranici <http://www.mps.hr> pronaći ćete vodič za korisnike za 1. i 2. mjeru u kojem su detaljno definirane mjere i prioritete, kao i potencijalni korisnici i druge upute za prijavu projekata. Programom SAPARD nije moguće financirati povećanje proizvodnje slastica, kruha i drugih pekarskih proizvoda. Nakon SAPARD-a, mogućnosti za sufinanciranje nudit će se kroz program IPARD koji će pružati mogućnosti za financiranje znatno većeg broja aktivnosti.

O programu PHARE

22. Tvrtnka se bavi proizvodnjom plastičnih nosiljki za pivo i mineralnu vodu. Da bismo povećali izvoz, moramo investirati u tehnologiju koju još nitko ne posjeduje na području bivše Jugoslavije te bez koje ne možemo konkurirati u EU. Tvrtnka je na području posebne državne skrbi. Je li moguće financiranje po programu PHARE? Tehnologija stoji između 150.000 i 200.000 eura po stroju. Svaka pomoć dobro bi došla. Može li financiranje biti regresivno odnosno moramo li mi čekati odobrenje financiranja prije uvođenja tehnologije? Ako ne, koji nam program može pomoći?

U ovoj etapi pretpristupnog razdoblja nisu predviđena kapitalna ulaganja u tvrtke, osim u sektoru poljoprivrede. Najveći je iznos financiranja kroz program Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj 100.000 eura, no za aktivnosti kao što su savjetodavne usluge, certifikacija proizvoda i izrada marketinških strategija. Tako će biti i kroz program IPA. Inače, u projektima EU nema retroaktivnog financiranja.

23. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova za grafičke usluge, proizvodnju, distribuciju i razvoj proizvoda igračih karata, dječjih igara i poklon-vrećica?

Programom Phare 2006 (projekt *Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj*) financirale su se slične usluge, među ostalim i u sektoru proizvodnje igara i igračaka. Natječaj je bio otvoren do 28. travnja 2008. godine, a natječajna dokumentacija dostupna je na stranicama SAFU (<http://cfcu.mfin.hr/>).

Više neće biti takvih natječaja iz programa PHARE, nego iz programa IPA. Tijekom 2009. godine sličan natječaj će biti otvoren u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost.

24. Postoji li mogućnost dobivanja bespovratnih sredstava za izvozu orijentaciju u kemijskoj industriji (mali i srednji poduzetnici)?

Dosad je bilo moguće dobiti bespovratna sredstva za poticanje izvoza jedino kroz program Phare 2006 (projekt Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj) kojim je predviđena dodjela bespovratnih sredstava malim i srednjim poduzećima orijentiranim na izvoz u sljedećim sektorima:

- Proizvodnja prehrambenih proizvoda, pića i duhana
- Proizvodnja drva i drvnih proizvoda
- Proizvodnja gumenih i plastičnih proizvoda
- Proizvodnja temeljnih metala i fabriciranih metalnih proizvoda
- Proizvodnja transportne opreme
- Ostala proizvodna djelatnost
- Kompjuterski i srodni poslovi

Sektor kemijske industrije nije izabran kao prioritetni, pa se nije mogao financirati u ovom projektu.

Natječaj je zatvoren krajem travnja 2008. godine, a slične će se aktivnosti moći financirati i Operativnim programom za regionalnu konkurentnost programa IPA (raspisivanje natječaja sredinom 2009. godine).

25. Godine 2007. tvrtka ulaže u novi proizvodni pogon, investicija iznosi 4 milijuna eura, kreditom 3 milijuna eura, a ostalo sami. Izvoznici 70 posto, metalna struka, 150 zaposlenih, godišnji promet 48 milijuna kuna. Na koji se projekt za gradnju hale možemo prijaviti, CARDS, PHARE ili IPA?

U ovoj etapi pretpristupnog razdoblja nisu predviđena kapitalna ulaganja u tvrtke (pa tako niti gradnja proizvodne hale), osim u sektoru poljoprivrede. Kroz projekt Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj postojala je međutim mogućnost financiranja sljedećih aktivnosti:

- Savjetovanje važno za unapređivanje konkurentnosti i izvoza
- Testiranje proizvoda potrebno za postizanje relevantnih standarda/sukladnosti za izvozu proizvodnju
- *Benchmarking*
- Priprema marketinških i reklamnih strategija radi povećanja svijesti o hrvatskim izvoznim proizvodima
- Promidžba i plasiranje novih izvoznih proizvoda
- Stvaranje branda, dizajna, ambalaže proizvoda
- Obuka tehničkog osoblja radi povećanja konkurentnosti i izvoza

- Informacije, istraživanje tržišta, elektroničko poslovanje
- Usklađivanje/ B2B (*business to business*) aktivnosti
- Sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i priredbama.

Natječaj je zatvoren krajem travnja 2008. godine, a slične će aktivnosti biti moguće financirati i Operativnim programom za regionalnu konkurentnost programa IPA (raspisivanje natječaja sredinom 2009. godine).

26. Vrijede li sredstva iz Phare 2006 i za 2008. godinu ili ih od 2007. zamjenjuje IPA?

IPA od 2007. godine zamjenjuje dosadašnje programe pomoći. Ugovoreni projekti nastaviti će se, dakako, provoditi. „Rok trajanja“ tih sredstava specificiran je ugovorom za pojedini projekt.

Projekti iz programa PHARE 2006 provode se u 2008. i 2009. godini, a pripreme za program IPA 2007 počele su u 2007. godini te će se projekti početi provoditi 2009. godine.

27. Koji se fond EU može koristiti za unapređivanje i povećanje konkurentne sposobnosti tekstilne tvrtke (proizvođača trikotažnog rublja)? Može li se financirati program preseljenja proizvodnog pogona na jednu jedinstvenu lokaciju radi racionalnijeg poslovanja?

Projekt pod nazivom Phare 2006 *Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj* (zatvoren krajem travnja 2008. godine) podupirao je povećanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika dodjelom bespovratnih sredstava za sufinanciranje određenih savjetodavnih usluga, međutim, sektor tekstilne industrije nije izabran kao prioritetni, pa se u ovom projektu nije mogao financirati. Nije predviđeno ni financiranje programa preseljenja proizvodnih pogona.

28. Molimo da objasnite program Phare 2006 Podrška jačanju konkurentnosti i poticanje izvoza za MSP, mjeru konzultantske usluge (koje usluge se financiraju, kome, veličinu društva koje pruža konzultantske usluge, koji su uvjeti za kandidiranje) i mjeru ispitivanja tržišta (detaljni uvjeti i procedure).

Projekt Phare 2006 *Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj* predviđa dodjelu bespovratnih sredstava u iznosu između 50.000 i 100.000 eura malim i srednjim poduzećima sa sjedištem u RH, koja zapošljavaju više od 10 djelatnika, ostvaruju najmanje 25 posto ukupnog prometa kroz izvoz, u potpunom su privatnom vlasništvu, posluju s dobiti i direktno su odgovorni za pripremu i upravljanje projektom.

Financirat će se savjetodavne usluge neophodne za povećanje konkurentnosti i izvoza (testiranje proizvoda, standardi, akreditacija, certifikacija itd.), mjerila (engl. *Benchmarking*), marketinške i promotivne aktivnosti radi povećanja konkurentnosti proizvoda; promidžbu i plasiranje novih proizvoda (izrada brošura, kampanje, prezentacije); stvaranje branda, dizajna; obuku zaposlenika, informiranje, istraživanje tržišta, e-trgovina i sudjelovanje na međunarodnim sajmovima.

Detalji o natječaju dostupni su na internetskoj stranici Središnje agencije za financiranje i ugovaranje <http://cfcu.mfin.hr>.

Natječaj je zatvoren krajem travnja 2008. godine, a slične će aktivnosti biti moguće financirati i Operativnim programom za regionalnu konkurentnost programa IPA (raspisivanje natječaja sredinom 2009. godine).

29. Koje su mogućnosti sufinanciranja uvođenja certifikata ISO?

Projekt Phare 2006 Potpora podizanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzeća u RH predviđao je aktivnosti savjetodavne pomoći kod uvođenja certifikata ISO, no zatvoren je krajem travnja 2008. godine.

Sljedeće natječaje za sličnu namjenu treba pratiti na stranicama <http://cfcu.mfin.hr/>, www.mingorp.hr i www.euroinfo.hr.

30. Molimo da navedete koji su natječaji za program PHARE trenutačno objavljeni i gdje. Molimo i informaciju, ako je ona već dostupna, o tome kada će i gdje biti objavljeni natječaji za taj program u sljedećem razdoblju.

Pregled natječaja koji se objavljuju može se pronaći na sljedećim web stranicama:

- Delegacija EK u RH (www.delhrv.ec.europa.eu)
- Euro info komunikacijski centar Zagreb - HGK (www.euroinfo.hr)
- Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (<http://cfcu.mfin.hr>)
- EuropeAid Ured Europske komisije (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm)

Natječaji za projekte koji će se financirati programom IPA bit će objavljivani na istim stranicama kao i dosad.

O programu ISPA

31. Gdje se mogu saznati detalji o programu ISPA, osobito o financijskoj podršci zaštite okoliša, i tko je u Hrvatskoj zadužen za provedbu tog programa vezano uz zaštitu okoliša?

- DG REGIO http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm#ispa
- EuropeAid www.europa.eu.int/comm/europeaid/index_en.htm
- Delegacija EK u RH www.delhrv.ec.europa.eu
- Središnji državni ured za razvojnu strategiju www.strategija.hr

Institucije zadužene za program ISPA u RH su Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka te Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja koje je zaduženo za komponentu zaštite okoliša.

Međutim sredstva ISPA su raspodijeljena i treba čekati početak provedbe programa IPA.

32. Kada se može očekivati natječaj za sufinanciranje infrastrukture, je li ISPA jedini program koji sufinancira infrastrukturu, sufinancira li je i SAPARD ili on sufinancira isključivo proizvodna ulaganja?

Program ISPA posebno je kreiran upravo za usklađivanje s europskom pravnom stečevinom gdje je potrebno izvoditi veće infrastrukturne zahvate. Za program ISPA ne postoji natječaj, već su sredstva dodijeljena na temelju projektnih prijedloga podnesenih u suradnji resornih ministarstava i Europske komisije prema prioritetima RH u pretpristupnom razdoblju. Nastavak aktivnosti koje su sufinancirane kroz program ISPA predivđen je kroz program IPA Komponente 3a (promet) i 3b (zaštita okoliša).

Kroz program IPA 5. komponentu (IPARD) također će vjerojatno biti moguća takva vrsta investicija, međutim još nisu jasno definirane aktivnosti koje će se moći financirati. Osim toga kroz program IPA komponentu 3c (regionalna konkurentnost) također se očekuju sredstva, i to za poslovnu infrastrukturu, u tom dijelu nadležno je MMTPR, Uprava za integrirani regionalni razvoj.

33. Može li sredstva po programu ISPA koristiti velika tvrtka (više od 250 zaposlenih) koja nije javna nego d.d.?

Poduzeće daje opis:

NAMJENA: očuvanje okoliša (voda rijeke Mrežnice, buka, ispuštanje NOx u zrak, vibracije)

PROJEKT: „Modernizacija ispitne stanice dizel-motora“

OBJAŠNJENJE:

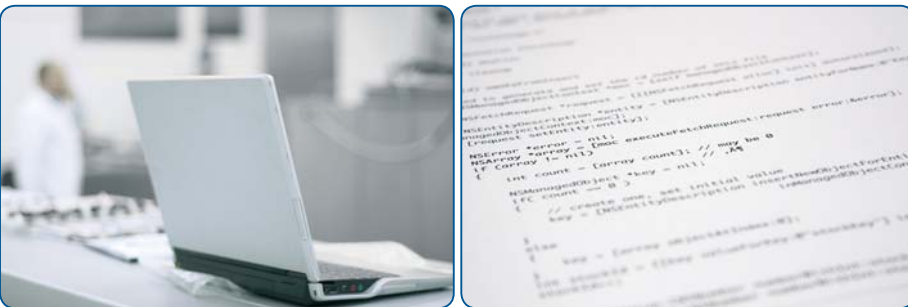
Završna je etapa proizvodnje dizel-motora ispitivanje primopredaje uz prisustvo predstavnika vlasnika i klasifikacijskih društava (registra). Pri tome se koristi voda rijeke Mrežnice koja hladi motor i pri tome se zagrijava nekoliko stupnjeva i ponovo vraća u tok rijeke. Pritom se u atmosferu ispuštaju ispusni plinovi koji sadrže NOx , a stvara se i buka i vibracija koje se prenose na okoliš.

Investicija uključuje:

- nove filtre (voda)
- nove filtre (zrak)
- prigušivače buke
- ispusne lonce
- hvatače buke
- novi sustav vode za hlađenje (regulacija temperature) itd.

Krajnji korisnici sredstava iz programa ISPA mogu biti isključivo institucije u javnom vlasništvu.

Institucije (tvrtke) u isključivom ili pretežnom privatnom vlasništvu mogu se unutar programa ISPA pojaviti kao potencijalni izvođači određenih radova unutar projekata ISPA. Za sredstva iz pretpristupnih programa potrebno se prijaviti na javni natječaj onoga projekta koji za potencijalnog podnositelja projektnog prijedloga predstavlja relevantno područje i za koji je u mogućnosti ispuniti kriterije navedene u natječaju. U slučaju uspjeha na natječaju, potpisuje se ugovor s akreditiranim ugovornim tijelom, a sredstva se ostvaruju ispunjavanjem ugovornih obveza.

O programima ZAJEDNICE

34. Koja je razlika između fonda EU i programa EU? Ako je to moguće, navesti i primjere. Je li FP7 program? Je li CARDS fond? Je li EUREKA program?

Ti se termini koriste istovjetno, s time da fond označava tek izvor sredstava, a program upućuje na postojanje određenih pravila kod korištenja tih sredstava. Jedno je od pravila za korištenje sredstava programiranje, pa se tako iz proračunskih stavki za programe CARDS, Phare i sl. na godišnjoj razini utvrđuju projekti koji će se financirati. Slično su ustrojeni i programi Zajednice (među kojima je i FP7), na višegodišnjoj razini utvrđuje se namjena sredstava i pravila njihovog korištenja te se raspisuju natječaji na temelju kojih se odabiru najbolji projekti, financiraju se i provode prema prethodno utvrđenim pravilima.

35. Hoće li program LIFE+ pružiti mogućnosti i za tvrtke iz Hrvatske, odnosno hoće li tvrtke moći sudjelovati u njemu?

Prema pravnoj osnovi EU korisnici programa LIFE+ mogu biti javna ili privatna tijela, akteri i institucije. Pravna osnova za sudjelovanje RH u programu LIFE+, tzv. Memorandum o razumijevanju, treba biti potpisan s EK kako bi RH mogla sudjelovati. Resor nadležan za ovaj program je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG).

36. Program CIP – mora li tvrtka koja se prijavi na program imati partnere (strane) i napravljen poslovni plan? Moraju li biti članice EU? Kako doći do njih? Koji je najmanji broj partnera?

Za komponentu programa CIP koja potiče razvoj inovativnih malih i srednjih poduzeća omogućavajući im lakši pristup izvorima financiranja i drugim uslugama podrške poslovanju (Program za poticanje poduzetništva i inovacija - EIP) zaduženo je izravno Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (Uprava za mala i srednja trgovačka društva i zadruge). Poslovni plan potreban je u svakom slučaju. Drugi uvjeti ovise o

pojednim natječajima koje raspisuje Europska komisija (http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm). Uglavnom je predviđeno da se na natječaje ne prijavljuju sami poduzetnici već posrednička tijela – npr. razvojne banke, fondovi rizičnog kapitala i druga tijela koja podupiru poduzetništvo i servisiraju male i srednje firme. Više informacija nalazi se na već navedenoj internetskoj stranici.

37. Program FP7 – mora li tvrtka koja se prijavi imati partnere (strane) i koliko?

Za program FP7 (7. okvirni program za istraživanje i razvoj) tvrtka koja se prijavljuje u pravilu mora imati partnere iz zemalja članica Europske unije. Projekti se izravno prijavljuju Europskoj komisiji. Status zemlje kandidatkinje omogućava Hrvatskoj da partneri iz Hrvatske budu nositelji projekta kao i zemlje EU. U programu FP7 može sudjelovati bilo koji pravni subjekt ili pojedinac na teritoriju zemlje koja sudjeluje u programu na temelju članstva. Uvjeti ovise o pojedinim natječajima koje raspisuje Europska komisija (www.cordis.europa.eu). Za program FP7 u Hrvatskoj nadležni su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - Uprava za međunarodnu suradnju (www.mzos.hr) i Hrvatski institut za tehnologiju (<http://hit.hit.hr/Default.aspx>). Više informacija nalazi se na već navedenim internetskim stranicama.

38. Na koji se način banke mogu prijaviti na CIP (komponenta 1 - EIP)? Odnosi li se i na ovu komponentu informacija da je prijava moguća prije potpisivanja MoU-a?

Republika Hrvatska 1. je listopada 2007. godine potpisala, a u veljači 2008. ratificirala Memorandum o razumijevanju za prvu komponentu programa CIP, tako da se potencijalni hrvatski korisnici mogu prijaviti na otvorene natječaje odnosno otvorene pozive za dostavu prijedloga u sklopu prve komponente. Natječaje za Programe Zajednice raspisuje Europska komisija – DG ENTERPRISE – na njihovim internetskim stranicama <http://ec.europa.eu/enterprise/calls/prior.html>.

Komisija je ta koja ocjenjuje zaprimljene projektne prijedloge i potpisuje ugovore s uspješnim predlagateljima te prati njihovu provedbu. U informiranju o ovim mogućnostima financiranja Komisija se oslanja na kontakte u državama korisnicama; u slučaju prve komponente CIP-a to je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

39. CIP – uključuje li podršku projektu kogeneracijskog energetskeg postrojenja (na visokotlačni prirodni plin)? Namjena: kapitalno ulaganje – gradnja postrojenja.

Unutar svakog natječaja, koji se objavi u okviru programa CIP-a, specificirana su pojedina područja i uvjeti koji definiraju kriterije dodjele sredstava. Za sve detalje o tom programu zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Napominjemo da se tim programom Zajednice u pravilu sredstva ne dodjeljuju izravno firmama, nego posredničkim tijelima u sektoru gospodarstva (fondovi, razvojne banke i sl.).

40. Molim da mi detaljnije objasnite pristup financiranju novih poduzeća i financiranju razvoja MSP-a i inovacija u okviru programa CIP-a, primjerice povećanje ulagačkoga kapitala fondova rizičnoga kapitala i „poslovnih anđela“.

Za program CIP odnosno onu njegovu komponentu koja potiče poduzetništvo izravno je zaduženo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (Uprava za mala i srednja trgovačka društva i zadruge). Pristup financiranju novih poduzeća i financiranju razvoja MSP-a dio je prvog stupa programa CIP-a. Uvjeti ovise o pojedinim natječajima koje raspisuje Europska komisija (http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm). U pravilu je predviđeno da se na natječaje ne prijavljuju sami poduzetnici, nego posrednička tijela – primjerice razvojne banke, fondovi rizičnoga kapitala i druga tijela koja podupiru poduzetništvo i servisiraju male i srednje firme. Više informacija nalazi se na već navedenoj internetskoj stranici.

41. Ima li u CIP-u grantova za doktorski studij i koliko iznosi vlastiti udio?

Načelno, visoko obrazovanje financira se iz programa Zajednice TEMPUS te ERASMUS MUNDUS, a neke mogućnosti postoje i kroz program FP7. Za sva tri programa zaduženo je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa – Uprava za međunarodnu suradnju.

O mogućnostima korištenja fondova Europske unije

42. Koje su mogućnosti korištenja sredstva iz fondova EU za dokapitalizaciju u opremu i objekte na zbrinjavanje sekundarnih sirovina - financiranje preša i kontejnera, financiranje hale za tvrtku koja posluje od 2002. godine i ima sedam zaposlenih?

Pretpristupnim fondovima Europske unije nemoguće je direktno financirati opremu i radove privatnim tvrtkama.

43. Mogu li se koristiti bespovratna sredstva iz programa CARDS i PHARE za preseljenje gradskog poduzeća iz naseljenog mjesta u poslovnu zonu s otvaranjem novih poslovnih postrojenja, kao npr. prerada biljnog ulja u gorivo biodizel i prerada građevinskog otpadnog materijala u repromaterijal?

Sredstvima EU moguće je financirati gradnju ili razvoj postojeće poslovne infrastrukture u javnom vlasništvu. Primjer programa koji financira projekte takve aktivnosti je PHARE 2005 za razvoj poslovne infrastrukture gdje je poziv na predlaganje projekata zatvoren 6. veljače 2007. godine. Novi natječaj za projekt takvog tipa bit će raspisan kroz Operativni program za regionalnu konkurentnost IPA 2008. godine.

Kapitalna ulaganja u konkretna poduzeća predviđena su jedino u sektoru poljoprivrede. Programom SAPARD ne može se financirati prerada biljnog ulja u biodizel gorivo. Više informacija o samom projektu može se naći na web-stranici središnje jedinice za financiranje i ugovaranje, te na web-stranici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvitka <http://www.mps.hr>.

<http://cfcu.mfin.hr/> - Središnja Agencija za financiranje i ugovaranje

44. Zanimaju nas natječaji za unapređivanje industrijske proizvodnje, poboljšanje tehnologije i izradu gospodarske infrastrukture.

Svi se natječaji, uključujući i spomenuta područja, objavljuju na stranicama SAFU-a (<http://cfcu.mfin.hr/>) ili EuropeAida (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm).

45. Veliki poduzetnik planira gradnju hotelskog parkirališta sa sustavom solarne energije za grijanje hotela. Postoji li fond za čija bismo se sredstva mogli natjecati za financiranje projekta? Ako postoji, koja je prva adresa na koju se možemo obratiti?

Trenutačno ne postoji mogućnost financiranja mjere obnovljivih izvora energije u fondovima dostupnim u pretpristupnim programima. No, pretpristupnim fondovima EU nije moguće izravno financirati radove privatnim tvrtkama.

46. Turistička zajednica planira restaurirati kuću Marka Pola. Može li konkurirati za sredstva grant-scheme – neprofitne aktivnosti?

Ako je objavljen natječaj za bespovratna sredstva u koji se uklapa navedeni prijedlog i po kojem je navedena institucija prihvatljiva kao podnositelj projektnog prijedloga, projekt može konkurirati za dodjelu sredstava. Konkretno mogućnosti za takav natječaj pružaju se kroz Operativni program za regionalnu konkurentnost IPA (Prioritet 1, Mjera 1.1. – vidi dokument na www.strategija.hr) te kroz pojedine Operativne programe za prekograničnu suradnju (ista stranica). Natječaj se ne očekuju prije kraja 2008. godine.

47. Je li moguće ostvariti sredstva za dopunu djelatnosti (međunarodno otpremništvo) u smislu smanjivanja opsega poslova ulaskom u EU?

Za konkretan odgovor na pitanje potrebno se obratiti resornom tijelu nadležnom za vaše područje djelovanja. To tijelo može predložiti projekt koji bi odgovarao vašim potrebama ako su one od nacionalne važnosti u procesu pristupanja EU. Općenito govoreći, za sredstva iz pretpristupnih programa potrebno se prijaviti na javni natječaj onoga projekta koji za potencijalnog podnositelja projektnog prijedloga predstavlja relevantno područje i za koji je u mogućnosti ispuniti kriterije navedene u natječaju. U slučaju uspjeha na natječaju, potpisuje se ugovor s akreditiranim ugovornim tijelom, a sredstva se ostvaruju ispunjavanjem ugovornih obveza.

48. Postoji li mogućnost da veliko poduzeće u vlasništvu strane grupacije dobije sredstva iz programa EU (EK)? Poduzeće je profitno, a djelatnost proizvodnja piva.

Korisnici su detaljno specificirani pojedinim natječajem. U pravilu, sredstva EU rijetko se dodjeljuju izravno poduzetnicima i u tim slučajevima korisnici su obrti te mala i srednja poduzeća u službi lokalnog, ruralnog i regionalnog razvoja. Nadalje, ulaganja koja su im dostupna kroz fondove EU ne smiju izravno omogućiti ostvarenje profita. Primjer projekta kojim su se dodjeljivala sredstva malim i srednjim poduzetnicima jest Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

49. Ako je društvo u 2006. godini poslovalo s gubitkom, postoji li mogućnost da se u ovoj godini koriste sredstva dok se ne eliminira gubitak?

Na žalost, kriteriji za financiranje projekata različitim programima EU ne otvaraju prostor za financiranje poduzeća koja su u gubitku. Poduzeća moraju dulje vrijeme stabilno poslovati.

50. Kojim bi programom (projektom) bilo moguće sufinancirati vodovod i odvodnju te pročišćivač otpadnih voda u jedinicama lokalne samouprave i tko može biti podnositelj zahtjeva (gradovi, općine ili komunalna poduzeća u vlasništvu jedinica lokalne samouprave)?

Upravljanje vodama (uključujući i otpadne vode) definirano je kao jedna od prioritarnih aktivnosti u Operativnom programu za zaštitu okoliša u sklopu treće komponente programa IPA. Institucija odgovorna za navedene prioritete u sklopu programa IPA je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva koje je zaduženo među ostalim i za odabir projekata koji će se predlagati za sufinanciranje.

Pogoni za pročišćavanje otpadnih voda su dozvoljeno ulaganje u mjeri 3 – razvoj ruralne infrastrukture programa SAPARD, čiji su korisnici jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi) sa do 10.000 stanovnika prema popisu iz 2001. godine.

Međutim, 3. mjera još nije akreditirana, tako da nije moguće predlagati projekte.

51. Koje su mogućnosti korištenja sredstava iz fondova EU za financiranje otkupa kože i vune za otkupnu stanicu koja je djelomično uređena?

Na žalost, pretprikladni programi nisu dostupni za spomenuta ulaganja za privatne tvrtke.

52. Koje su mogućnosti dobivanja bespovratnih sredstava za realizaciju zajedničkog projekta tvrtke iz Hrvatske (sektor metalne industrije) i tvrtke iz zemlje članice EU (koja nije susjedna zemlja), na koje se programe može aplicirati i gdje se objavljuju natječaji?

Privatne firme predviđene su kao mogući korisnici u samo nekim operativnim programima prekogranične suradnje RH i susjednih zemalja. Ovakva mogućnost ne postoji kroz ostale tzv. transnacionalne programe suradnje.

Za informacije o prekograničnoj u suradnji potrebno je kontaktirati Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za integrirani regionalni razvoj, koji imaju pregled planiranih aktivnosti i natječaja (www.mrrsvg.hr).

53. Tvrтка iz Garešnice ima projekte i građevinsku dozvolu za izgradnju laboratorija na biološkom pročištaču otpadnih voda za analizu otpadnih voda i upravljanje postrojenjem.

Podnosi li zahtjev za financiranje projekta tvrtka ili grad? Dokumenti glase na tvrtku iz Garešnice, a financirani su sredstvima Grada Garešnice, Hrvatskih voda i tvrtke.

U slučaju da je tvrtka u vlasništvu grada načelno je moguće da prijavi projekt za dodjelu financijskih sredstva, no potrebno je pažljivo proučiti uvjete pojedinog natječaja. U svakom slučaju preporučljivo je da prijava bude upućena u partnerstvu grada i tvrtke.

Upravljanje vodama (uključujući i otpadne vode) definirano je kao jedna od prioritetnih aktivnosti u Operativnom programu za zaštitu okoliša u sklopu treće komponente programa IPA. Institucija odgovorna za navedene prioritete u sklopu program IPA je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva koje je zaduženo među ostalim i za odabir projekata koji će se predlagati za sufinanciranje. No, prema uvjetima definiranim u Operativnom programu, tijekom prvog programskog razdoblja naglasak će biti na „velikim projektima“ odnosno projektima čija je ukupna vrijednost veća od 10 milijuna eura.

54. U vezi s mogućnostima korištenja prepristupnih fondova Europske unije, postoji li mogućnost da prijevozna tvrtka sudjeluje na neki način u natjecajima za financiranje iz prepristupnih programa Europske unije za financiranje usluga, konkretno cestovnog prijevoza putnika?

Čini se da vas zanima subvencija prijevoza, što spada pod državnu potporu za tzv. operativne troškove. Takva subvencija nije predviđena sredstvima EU u prepristupnom razdoblju, a vrlo je rijetka i unutar EU. Prijevozna tvrtka iz RH može sudjelovati kao pružatelj usluga ako zahtjev za spomenute usluge postoji u objavljenim natjecajima.

55. Može li poduzeće koje kandidira program u gospodarskoj zoni PPDS imati sjedište izvan PPDS-a ili mora biti sa sjedištem u PPDS-u?

Uvjeti svakog pojedinog natječaja uvijek su jasno precizirani u natjecajnoj dokumentaciji odnosno smjernicama za korisnike. U nekim se slučajevima favoriziraju korisnici s područja PPDS-a (npr. kod razine sufinanciranja) no uklapanje u PPDS nije pretpostavka za prijavu projekta. Npr. u sektoru ruralnog razvoja, koji također dio sredstava usmjerava izravno poduzetnicima, gleda se kriterij ruralnog područja – područja odnosno zajednice koja ne prelazi određeni broj stanovnika. Trenutačno su ti detalji za program IPA precizirani samo u operativnim programima dostupnima na stranicama www.strategija.hr. Natječaja dokumentacija za te programe je u izradi.

56. Može li se poduzeće iz djelatnosti marina uključiti u neki vaš sada otvoren projekt i kako? Kako možemo konkurirati za EU sredstva?

Djelatnost marina nije pokrivena posebnim programom EU, tako da je prema konkretnoj projektnoj ideji odnosno prema vrsti željenog ulaganja potrebno provjeriti postoji li mogućnost sufinanciranja te pod kojim uvjetima.

57. Tvrtka ima projekt namijenjen izvozu koji je u izradi. Kako možemo doći do poticajnih sredstava EU?

Opis projekta - hala ima:

1. 1000 tona smrznute ribe pogon za konfekcioniranje ribe

2. pogon za usoljavanja inćuna

3. pogon za filetiranje inćuna

Projekt Phare 2006 *Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj* podupirao je povećanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika izvoznika dodjelom bespovratnih sredstava za sufinanciranje određenih savjetodavnih usluga. Međutim, natječaj je zatvoren potkraj travnja 2008. godine.

Kapitalna ulaganja u privatna poduzeća moguća su za sada samo u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije. U tu su svrhu na raspolažanju program SAPARD te peta komponenta programa IPA, za koje je nadležno Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za održivi razvitak seoskog prostora. IPA sredstva za ova ulaganja bit će na raspolaganju od sredine iduće godine za mjere iz Plana za poljoprivredu i ruralni razvoj (vidi www.strategija.hr).

58. Što jedno malo srednje proizvodno poduzeće koje proizvodi specifične proizvode, primjerice ribarske alate, može očekivati od natječaja o kojima se govorilo na seminaru? Mogu li i financiraju li fondovi EU proširenje proizvodnje, nabavu opreme, izgradnju novih pogona i slično?

Projekt Phare 2006 *Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj* podupirao je povećanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika izvoznika dodjelom bespovratnih sredstava za sufinanciranje određenih savjetodavnih usluga. Međutim, natječaj je zatvoren potkraj travnja 2008. godine.

Možete se prijaviti za natječaje (ako postoje u danom trenutku) kojim netko tko je dobio pomoć EU za svoj projekt podugovara opremu nužnu za provedbu tog projekta.

Opisana djelatnost nije pokrivena posebnim programom EU (SAPARD pokriva riblje proizvode, ali ne ulov nego trženje i preradu), tako da je prema konkretnoj projektnoj ideji odnosno prema vrsti željenog ulaganja potrebno provjeriti postoji li mogućnost sufinanciranja. Ostaje vidjeti

koje će se mogućnosti pružiti kroz IPARD (peta komponenta programa IPA). Krajem godine trebao bi biti usvojen IPARD-ov plan koji detaljno navodi prioritetne razvojne mjere i moguće vrste ulaganja za svaku. Nadležno je MPRRR (Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja) – Uprava za održivi razvitak seoskog prostora.

59. Koja su poduzeća uključena u programe s kojima bi se mogla povezati tvrtka koja se bavi čistoćom (na osnovi zajedničkih interesa – poboljšanja tehnologije odvoza i obrade otpada i zaštite okoliša)?

Potencijalni korisnici financijske pomoći u području zaštite okoliša hrvatska su komunalna poduzeća iz djelatnosti upravljanja otpadom, a nisu u privatnom vlasništvu. U ovom trenutku jedina tvrtka koja je uključena u ISPA projekt upravljanja otpadom jest Čistoća Šibenik kao krajnji korisnik. I neke druge hrvatske komunalne tvrtke rade intenzivno na pripremi svojih projektnih prijedloga, a koordinaciju u tom dijelu vodi Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

60. Preko kojeg programa (projekta) bi se mogla dobiti bespovratna sredstva za sufinanciranje gradnje apartmanskog naselja i sličnih turističkih sadržaja na području posebne državne skrbi?

Sredstva iz pretpristupnih programa nisu namijenjena profitnim aktivnostima. U uputama za podnositelje projektnih prijedloga (Guidelines for applicants, GfA) unutar svake Grant sheme objašnjeno je što se financira i koji su troškovi prihvatljivi.

61. Farmaceutska smo tvrtka za proizvodnju generičkih lijekova. Cilj je širenje u regiju. Otvaramo poduzeća i predstavništva u BiH, Albaniji, poduzeća u Srbiji i Rumunjskoj. Kako možemo ostvariti poticajna sredstva?

Koji fondovi EU su najpogodniji za razvoj turizma, konkretno hotela i ugostiteljstva i koje ministarstvo je nadležno za taj program (programe)? Postoje li odnosno gdje se mogu informirati za sufinanciranje razvoja infrastrukture, kupnju tehničke opreme ili strojeva, konkretno za tvrtku koja se bavi proizvodnjom tekstila. Sjedište firme je u HR. Koji su sve dokumenti potrebni (projekt, troškovnik i dr.)?

Pretpristupni fondovi EU nisu namijenjeni dobivanju poticajnih sredstava. Kroz projekt dodjele bespovratnih sredstava Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj bilo je aplicirati za sufinanciranje savjetodavnih usluga, ali do kraja travnja 2008.

U uputama za podnositelje projektnih prijedloga (Guidelines for applicants) je inače, za svaki pojedinačni natječaj, objašnjeno što se financira i koji troškovi su prihvatljivi.

EU ne potiče razvoj turizma kao takvog nego se to radi u okviru poticanja lokalnog i ruralnog razvoja i to projekata od strane jedinica lokalne i regionalne samouprave te neprofitnih i javnih tijela.

Ova vrsta ulaganja u privatnu firmu nisu moguća osim u sektoru poljoprivrede. Za takve natječaje SAPARD agencija odnosno Ministarstvo poljoprivrede propisuje uvjete za sudjelovanje (vidi stranice www.mps.hr).

62. Što mi kao privatna tvrtka sa sjedištem u Italiji možemo iskoristiti iz pretpristupnih fondova i je li uopće cilj koristiti fondove EU i u koje svrhe?

Sudjelovanje je moguće u ugovorima za nabavu robe, radovima (kao isporučitelj opreme odnosno izvođač radova), ugovorima o pružanju usluga (kao pružatelj usluga) ili kao primatelj bespovratnih sredstava (grant), ovisno o grant shemi koja je objavljena i uputama za aplikante unutar nje.

63. Možemo li sudjelovati na koji način na nekom natječaju želimo li izraditi svoje web stranice? Što nam je sve potrebno i koji je postupak?

Web stranice moguće je izraditi u okviru grant ugovora/bespovratnih sredstava, na način da su povezane s projektom koji se provodi. Za konkretan je odgovor potrebno više informacija o samom korisniku (privatno poduzeće, jedinica samouprave...). Informacije o svim objavljenim i nadolazećim natječajima – od kojih su vama relevantni oni u obliku grant shema – dostupne su na stranicama <http://cfcu.mfin.hr> pod proračunskim godinama za pojedine programe pomoći.

64. Mješovito smo poduzeće formirano u lipnju 2007. godine. Možemo li sudjelovati i gdje u vezi s izradom cjelovitog izgleda firme (logo, brand i dr.)?

Prilika za financiranje takvih aktivnosti postojala je kroz projekt dodjele bespovratnih sredstava Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj koji je bio otvoren do kraja travnja 2008. godine.

Kompletna natječajna dokumentacija dostupna je na stranici Središnje agencije za financiranje i ugovaranje SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>) i EC (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm).

65. Možemo li sudjelovati u vezi s opremom za trgovinu (gondole, police) te uvođenjem nove programske i IT opreme?

Iz pitanja nije u potpunosti jasno o kojoj se vrsti ugovora radi, no ne postoji projekt koji bi podržavao opremanje poduzeća.

66. Posjedujem 38.000 m2 građevinskog zemljišta u komadu. Želja mi je napraviti istarsko selo. Koje su mogućnosti fondova EU za praćenje takvih projekata (ruralni turizam)?

Mogućnosti ovise o lokaciji (na području koje županije; je li to ruralno, rjeđe naseljeno područje i sl.) i naravi projekta (javno ili privatno ulaganje; tehnička pomoć ili infrastruktura i kapitalna ulaganja). U načelu, moglo bi se pokušati putem pete IPA komponente za ruralni razvitak (MPRRR - Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Uprava za održivi razvitak seoskog prostora, tel. 01/ 6106-525) ili nekog od programa prekogranične suradnje ako postoji suradnja s partnerima s druge strane granice (IPA – kontakt je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za integrirani regionalni razvitak, tel. 01/ 4695-710).

Također provjerite mogućnost dobivanja potpore Ministarstva turizma kroz program kreditiranja seoskog turizma „Razvoj turizma na selu“ (<http://www.mint.hr/default.aspx?id=4241>).

67. Posjedujem građevinske parcele za gradnju istarskih autohtonih vila s bazenima 10 km od mora, zapadna obala Istre. Posjedujem u Poreču uz more građevinsko zemljište oznake T2 za gradnju hotela, apartm. hotela, pansiona. Trenutačno se izrađuje DPU. Kako doći do fondova EU?

Na žalost, teško. Privatna infrastrukturna ulaganja u turizam koja su moguća kroz IPA komponentu za ruralni razvitak u pravilu se odnose na poljoprivredna gospodarstva u ruralnim sredinama. S obzirom na indikativni status IPA Operativnog plana za ruralni razvitak, za detaljnije informacije se obratite Upravi za održivi razvitak seoskog prostora (vidi gore).

Provjerite mogućnost dobivanja potpore od Ministarstva turizma za male obiteljske hotele kroz program „Poticaj za uspjeh“ (<http://www.mint.hr/default.aspx?id=3292>).

68. U koje programe da se uključi poduzeće koje se bavi reciklažom sekundarnih sirovina?

To ovisi o vrsti ulaganja koje vas zanima. Privatnicima su zasad ograničene mogućnosti izravnog predlaganja projekata za EU sredstva, posebice projekata kapitalnih ulaganja.

Kroz programe ISPA te IPA 3b Zaštita okoliša podupire se uspostava regionalnih sustava gospodarenja otpadom čiju bitnu sastavnicu čini i povećanje aktivnosti u vezi s recikliranjem. No, budući da kao privatni poduzetnik ne možete biti izravni korisnik tih sredstava EU, preostaje

mogućnost eventualnog uključivanja u širu shemu uspostave navedenih regionalnih sustava, odnosno u one sastavnice sustava koje se neće izravno sufinancirati kroz programe EU. Za detaljnije informacije molimo da se obratite Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Upravi za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša, tel. 01/ 3717-125.

Kroz IPA komponentu ruralnog razvitka trebala bi biti moguća ulaganja u obnovljive izvore energije na farmama (vidjeti s MPRRR - Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja; Upravom za održivi razvitak seoskog prostora).

69. Mogu li se, te na koji način i za koje programe, poduzetnici natjecati za dobivanje potpora iz programa Europske unije? Ako za trenutačno ne postoje otvoreni natječaji, hoće li ih biti u dogledno vrijeme i iz kojih područja?

Da, kroz projekt Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj, i to za dobivanje sredstava za sufinanciranje određenih savjetodavnih usluga (natječaj objavljen na <http://cfcu.mfin.hr> i otvoren do 28. travnja 2008). Slično će biti moguće kroz treću komponentu programa IPA (Operativni program „Regionalna konkurentnost“) dok su kroz petu komponentu (Integrirani program za poljoprivredu i ruralni razvitak) predviđena kapitalna ulaganja za poljoprivrednike (kontakt MPRRR – Uprava za održivi razvitak seoskog prostora, tel. 01 6106 525). IPA sredstva bit će na raspolaganju u drugoj polovici 2008.

70. Koje su ostale mogućnosti dobivanja potpora ili poticaja za male poduzetnike (seoski turizam)?

U okviru pete komponente programa IPA (MPRRR, vidi gore) planira se ulagati i u osposobljavanje poljoprivrednika na bavljenje ruralnim turizmom (u sklopu poljoprivrednoga gospodarstva) te na poticanje uslužnih djelatnosti u ruralnim područjima RH.

Ulaganja u razvoj seoskog turizma bit će moguća u okviru mjere 3.2 IPARD programa „Razvoj i diversifikacija ruralnih ekonomskih aktivnosti“. U skladu sa subsektorskom analizom i ciljevima IPARD strategije za Republiku Hrvatsku, investicije za koje će se moći dobiti sredstva će biti gradnja, rekonstrukcija i opremanje u svrhu poboljšanja turističkih usluga, prostorije, sanitarni čvorovi i ostale prostorije uključujući i objekte za smještaj životinja za turističke aktivnosti, prostori za rekreaciju, turistički kampovi, zahvati na prostorima namijenjenima za vanjske aktivnosti (jahanje, sportsko slatkovodno ribarenje, brdski biciklizam, eko-staze), obnova starih zgrada (stari podrumi, mlinovi i drugo). Korisnik će morati udovoljiti općim i posebnim kriterijima prihvatljivosti za navedena ulaganja. Za sve detalje možete se obratiti Ravnateljstvu za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ulica grada Vukovara 269d, 10 000 Zagreb.

71. Putem kojih bi programa bilo moguće financirati nabavu informatičke opreme i softvera, proširenje prostora za poduzeće koje se bavi projektiranjem brodova srednje veličine (sa više od 20 zaposlenih) i izvozom većim od 25 posto (oko 80 posto)?

Tijela državne uprave prijavljuju za EU financiranje projekte definirane u skladu sa strateškim ciljevima RH, koji su utvrđeni u kontekstu pristupanja Europskoj uniji. Na žalost, u ovoj fazi pretpristupnog razdoblja nije predviđeno financiranje nadogradnje i proširenja postojećih kapaciteta tvrtke niti nabava opreme osim u sektoru poljoprivrede i prehrane. Na internetskim stranicama Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje objavljuju se natječaji za projekte koji se mogu financirati iz fondova EU (<http://cfcu.mfin.hr/>). Potrebno je pratiti otvorene natječaje i identificirati projekte s kojima se pojedine institucije mogu uključiti.

72. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova EU, konkretno za pokretanje proizvodnje dizala s partnerima iz EU?

U ovoj fazi pretpristupnog razdoblja nisu predviđena kapitalna ulaganja u proizvodnu djelatnost koja vas zanima.

73. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova EU za unapređenje i proširenje poslovanja postojeće strukture tvrtke (projektiranje, servisiranje, održavanje i ugradnja dizala i pokretnih stepenica)?

U ovoj fazi pretpristupnog razdoblja nisu predviđena kapitalna ulaganja (nadogradnja i proširenje postojećih kapaciteta, nabava opreme...) u tvrtke osim u sektoru poljoprivrede (SAPARD – IPARD).

74. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova EU za putnički prijevoz (cestovni promet)?

Sve ovisi o području koje pokriva konkretni natječaj. Ukoliko je odgovarajući natječaj u tom trenutku raspisan (<http://cfcu.mfin.hr>) u natječajnoj dokumentaciji bit će definirana područja koja projekti koji se prijavljuju mogu pokrivati (točka 2.1.3 prihvatljive aktivnosti Uputa za podnositelje projektnih prijedloga).

75. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova EU za uvođenje i održavanje brzobrodskih linija i razvoj otočnog turizma (regija Veneto Italija, Istra, PGŽ i Zadarska županija)?

Sve ovisi o području koje pokriva konkretni natječaj. Ukoliko je odgovarajući natječaj u tom trenutku raspisan (<http://cfcu.mfin.hr>) u natječajnoj dokumentaciji bit će definirana područja koja projekti koji se prijavljuju mogu pokrivati (točka 2.1.3 prihvatljive aktivnosti Uputa za podnositelje projektnih prijedloga). Područje turizma najčešće je obuhvaćeno natječajima za projekte prekogranične suradnje koji se objavljuju na SAFU internetskim stranicama (<http://cfcu.mfin.hr/>).

Za mogućnosti takvih ulaganja vidi Operativne programe za prekograničnu suradnju na www.strategija.hr.

76. Koje su mogućnosti korištenja pretpristupnih fondova EU za razvoj hrvatskog brodarstva, konkretno kružnih putovanja na Jadranu?

Sve ovisi o području koje pokriva konkretni natječaj. Ukoliko je odgovarajući natječaj u tom trenutku raspisan (<http://cfcu.mfin.hr>) u natječajnoj dokumentaciji bit će definirana područja koja projekti koji se prijavljuju mogu pokrivati (točka 2.1.3 prihvatljive aktivnosti Uputa za podnositelje projektnih prijedloga). Područje turizma najčešće je obuhvaćeno natječajima za projekte prekogranične suradnje koji se objavljuju na SAFU Internet stranicama (<http://cfcu.mfin.hr/>). Za mogućnosti ulaganja vidi operativne programe za prekograničnu suradnju na www.strategija.hr Valja napomenuti da se turistička grana kao takva ne potiče, posebice ne kroz projekte za privatni sektor (cruising).

77. Trgovačko smo društvo (d.o.o.) s ukupnim prihodom oko 4,5 M€ i izvozom 65 posto. Možemo li dobiti sredstva iz pretpristupnih programa za poboljšanje tehnologije i povećanje konkurentnosti (nabava strojeva, opreme i dr.)? Jesu li već objavljeni natječaji ili kada i gdje će biti objavljeni?

U ovoj fazi pretpristupnog razdoblja kroz projekte EU nije predviđeno financiranje nabave opreme osim u sektoru poljoprivrede. Međutim, kroz projekt Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj, postojala je mogućnost financiranja određenih savjetodavnih usluga s ciljem povećanja konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika. Projekt je bio otvoren od 19. veljače do 28. travnja 2008., a natječajna dokumentacija dostupna na stranici Središnje agencije za financiranje i ugovaranje SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>) i EC (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm).

78. Što može raditi malo ili srednje poduzeće ako se prijavljuje na grant sheme? Zašto primjerice piše da ne smijem generirati profit, pa koja mi je onda motivacija?

Sredstva EU su javna sredstva poreznih obveznika EU, pa prema tome grantovi imaju za namjenu opće, a ne privatno dobro. Namjena im nikako nije ostvarivanje profita, ali se iz tih sredstava mogu razvijati unutarnji kapaciteti poduzeća (obrazovanje zaposlenika, modernizacija poslovanja...) s ciljem njihove veće konkurentnosti na tržištu.

79. Može li se tvrtka koja je zbog veličine i udjela države u vlasništvu od 26,6 posto javiti na bilo koji program fondova EU?

Načelno se sve fizičke i pravne osobe iz prihvatljivih zemalja, bez obzira na strukturu vlasništva, mogu javiti na natječaje za Phare, CARDS i ISPA projekte. Međutim, potrebno je provjeriti u svakom natječaju pojedinačno koji su točno uvjeti koje ponuđači moraju ispuniti.

U pravilu, u okviru programa SAPARD i budućeg dostupnog programa IPARD veća poduzeća nisu mogla prijaviti svoje projekte odnosno neće

moći prijaviti, no za svaki natječaj treba provjeriti tko sve može poslati projektni prijedlog. Za sve detalje o programima SAPARD te IPARD zaduženo je Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (SAPARD Agencija raspisuje natječaje i ugovara sredstva).

Potrebno je također provjeriti pojedine natječaje Programa Zajednice, primjerice FP7, može li se tvrtka uključiti kao partner u neke istraživačke projekte. Za Program Zajednice FP7 kontakt institucija je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa – Uprava za međunarodnu suradnju, a za njegovu provedbu zadužen Hrvatski institut za tehnologiju – HIT (www.hit.hr).

80. Tvrтка je u tijeku realizacije projekta opremanja vagona za HŽ. Potrebna su ulaganja u nove tehnologije i strojeve uz povećanje broja zaposlenih. Mogu li se dobiti sredstva iz fondova EU, i koji su to? O kojim je tu iznosima riječ? Napomena: posao bi trebao biti i izvozni. Tvrтка se inače bavi istraživanjem i razvojem naprednih tehnologija te njihovom primjenom na proizvode različite svrhe i namjene (manufakturna proizvodnja). Ne zanimaju nas grant sheme.

Za sada ne postoji natječaj iz PHARE, CARDS ili ISPA programa koji bi financirao navedeni projekt.

U načelu Hrvatske željeznice mogu biti korisnici programa pomoći Europske unije, a izravno tvrtka ne može dobiti sredstava za opremanje vagona u okviru trenutno dostupnih fondova EU.

Program Zajednice FP7 ima za cilj konkurentnost europske industrije ulažući u konkurentnost i ključna temeljna istraživanja te stoga može biti zanimljiv poduzeću koje se bavi istraživanjem i razvojem naprednih tehnologija.

81. Tvrтка je registrirana za poslove prevođenja, postoji li mogućnost financijske potpore iz fondova EU za tu djelatnost?

Financiranje ovakvih aktivnosti nije definirano kao prioritetno za financiranje kroz pretprijetne programe koje koristi RH u ovom razdoblju.

Međutim, možete se javiti na natječaje za pružanje usluga prevođenja ako su takvi objavljeni unutar prevođenja nekog projekta. Natječaji unutar programa objavljeni su na stranicama SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>) i EC (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm).

82. Postoji li mogućnost dobivanja sredstava s ciljem uštede energije tako da se iz EU financira ugradnja uređaja u hotel 'pametnih soba' tako da se trošila isključivo kada gost ne boravi u sobi?

U ovom financijskom razdoblju kroz pretprijetne fondove ulaganje u energetiku nije predviđeno kao prioritetno. Ta je mogućnost ostavljena za buduće programsko razdoblje. Važno je napomenuti da pretprijetnim fondovima Europske unije nije moguće izravno financirati opremu i radove privatnim tvrtkama.

Međutim, III. stup Okvirnog programa za inovacije i konkurentnost (CIP) predviđa promicanje aktivnosti i pravnih mjera vezano uz energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije te poticanje ulaganja u nove/učinkovite tehnologije. Koordinator III. stupa ovog programa je

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za energetiku, kojima se možete obratiti za detaljnije informacije, a natječaje za ovaj program možete pratiti na http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Natječaj za prijavu projekata za 2008. godinu je u tijeku, a projekti se mogu prijaviti do 28. lipnja 2008. Na navedenoj internetskoj adresi možete vidjeti upute za podnositelje projektnih prijedloga (Guidelines for Applicants). U toku ocjenjivanja ponuda odbor za ocjenjivanje je taj koji definitivno odlučuje o tome koje su aktivnosti prihvatljive unutar natječaja.

83. Mogu li turističke tvrtke konkurirati za sredstva EU za supstanciju nafte i električne energije za plin zamjenom postojeće opreme za grijanje i hlađenje jer je u tijeku plinifikacija Dalmacije?

Vidjeti odgovor na prethodno pitanje.

84. Može li tvrtka koja se bavi proizvodnjom plastičnih plovila do 15 m sa 15-20 zaposlenih dobiti kredit sa 2 posto kamata na 15-20 godina?

Ne, pretpristupni programi EU nisu namijenjeni kreditiranju fizičkih ni pravnih osoba osim u sektoru poljoprivrede.

Kroz fondove EU direktno ne postoji mogućnost zajmova/kredita. Međutim, određena mogućnost pruža se kroz EU/EBRD SME Finance Facility tj. financijsku liniju za male i srednje poduzetnike. Financiranje je iz Phare programa te većim dijelom kroz sredstva Europske banke za obnovu i razvoj, a krajem 2006 Hrvatska poštanska banka je dobila prva sredstva u iznosu od 10 milijuna eura za zajmove – za mikrozajmove do 30.000 eura (za manje od 10 zaposlenih) i za male zajmove 125.000 eura (do 100 zaposlenih). Sve detalje o projektima te uvjetima kreditiranja možete naći na stranicama Europske banke za obnovu i razvoj (www.ebrd.hr) te u HPB-u (www.hpb.hr).

Slično tome, kroz komponentu EIP (Poticanje poduzetništva i inovacija; engl. *Entrepreneurship and Innovation Programme*) programa CIP financijska sredstva EU bit će preko financijskih posrednika kao što su razvojne banke, fondovi rizičnoga kapitala i druga tijela koja podupiru poduzetništvo i servisiraju male i srednje firme, dostupna i poduzetnicima.

85. Kako radionica narodnih nošnji prijavljena kao umjetnički obrt može ostvariti komunikaciju sa sličnim obrtima u Veneciji, Beču i Budimpešti?

Ne postoje posebna pravila za proces uspostavljanja partnerstva te komunikacije s potencijalnim partnerima s kojima želite prijaviti projekt na jedan od natječaja EU te oni ovise isključivo o zajedničkim interesima potencijalnih korisnika. Ako biste zajedno predložili kakvu projektnu aktivnost, očuvanje baštine i kulturnog identiteta često je zastupljena kroz programe prekogranične suradnje, a IPA programe prekogranične suradnje možete pogledati na www.strategija.hr. Za programe prekogranične suradnje nadležno je Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za integrirani regionalni razvoj.

Pretpristupni programi ne govore kako ostvariti komunikaciju – oni komunikaciju promoviraju i nerijetko zahtijevaju kako bi se unaprijedio pojedini sektor ili neka njegova grana. Komunikacija, javnost, transparentnost, suradnja i partnerstvo samo su neka od osnovnih načela politika koje promovira EU.

86. Koji su programi pretpristupnih programa EU koji nas očekuju najpovoljniji za razvitak gospodarstva, osnivanje i proširivanje gospodarskih/poduzetničkih zona te razvoj turizma u jedinicama lokalne samouprave od 30-50.000 stanovnika? Gdje pronaći uspješne primjere iz HR i inozemstva? Internet?

Phare 2005 je program koji financira projekte javne poslovne i turističke infrastrukture, ovog tipa kroz projekt poticanja poslovne infrastrukture kroz grant sheme ili sheme dodjele bespovratnih sredstava. Natječaj za ovaj projekt je završen, no korisno je pogledati natječajnu dokumentaciju; informacije su dostupne na web stranici Središnje agencije za financiranje i ugovaranje <http://cfcu.mfin.hr/>, jer će se slični natječaji raspisivati tijekom 2008. i 2009. u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost, financiranog iz programa IPA. Ovaj program možete pronaći na www.strategija.hr kao i operativne programe za prekograničnu suradnju kroz koje je ulaganje u javnu turističku i poslovnu infrastrukturu također vrlo zastupljeno. Natječaji za sve programe financirane iz IPA sredstava očekuju se tek krajem 2008.

Kada se zatvori natječaj, sve informacije su dostupne putem web portala, kao i na upit kod Ministarstva financija koje je akreditirana institucija.

O institucijama u Hrvatskoj koje se bave pitanjima Europske unije

87. Koja je institucija prva u koju se mi gospodarstvenici trebamo javiti i otpočeti pregovore o korištenju sredstava EU?

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP) raspolaže s najviše informacija o programima i projektima koji su predviđeni u sektoru gospodarstva. Ipak, svi otvoreni aktualni natječaji moraju biti javno objavljeni i na stranici Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje (SAFU) <http://cfcu.mfin.hr/>. Zainteresirani se mogu obratiti i u HGK, Euro info komunikacijski centar Zagreb www.euroinfo.hr ili putem e-maila: eicc@hgk.hr.

88. Molimo Vas adrese barem dvije konzultantske kuće koje mogu pružati usluge iz područja financiranja iz pretpristupnih fondova EU.

Opširnije informacije o konzultantskim tvrtkama se mogu dobiti u Centru za poslovne informacije HGK na tel. 01/ 4653-866 ili putem e-maila: poslovne-informacije@hgk.hr, te na internetskoj stranici HAMAG-a (www.hamag.hr)

89. Gdje potražiti pomoć u financiranju u kemijskoj industriji (mali i srednji poduzetnici)?

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Sve informacije dostupne su na upit u i Hrvatskoj gospodarskoj komori, Centru za poslovne informacije HGK na tel. 01/ 4653-866 ili putem e-maila: poslovne-informacije@hgk.hr te u ostalim stručnim službama HGK (vidi opširnije na www.hgk.hr).

90. Kako lobirati u Ministarstvu financija za određene manje ali kvalitetne projekte koji nisu dovoljno istaknuti u ROP-u županije?

Ministarstvo financija nije zaduženo za programiranje projekata koji će se financirati iz fondova EU niti za izradu strategija. Lobirati je moguće jedino na razini županije koja u suradnji s partnerima izrađuje ROP (Regionalni operativni program). S druge strane, takve manje projekte koji nisu nužno od šire, županijske važnosti moguće je prijaviti izravno – bez posredovanja jedinice lokalne samouprave – na natječaje raspisane npr. za privatnike, nevladine organizacije, neprofitna tijela i sl. Sve, pa i takve natječaje osmišljavaju resorna tijela na nacionalnoj razini te je stoga moguće utjecati i na njih da se određene razvojne potrebe na lokalnoj razini prepoznaju u toj najranijoj fazi programiranja sredstava EU.

91. Koje banke interesira SAPARD te možemo li Vas ili njih pitati za mišljenje o programima koje pokrećemo?

Za informacije o fondovima EU možete se obratiti u SDURF ili HGK, a glede banaka potrebno je potražiti informacije na web stranicama banaka (u rubrikama gospodarstvo) koje su specijalizirane za davanje podrške o fondovima EU, kao Erste Steiermärkische banka, Privredna banka i dr.

92. Koje udruge ili škole provode obrazovanje, seminare za pisanje projekata?

Različite udruge i komercijalne tvrtke organiziraju seminare pod nazivom Upravljanje projektnim ciklusom i pisanje projekata, međutim ne postoji službeni popis takvih udruga. Središnji državni ured za upravu, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija i Središnjim državnim uredom za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF) organizira takve seminare za potrebe državnih službenika. S druge strane, SDURF organizira seminare i za sve zainteresirane u suradnji s institucijama kao što su Hrvatska gospodarska komora, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje ili Hrvatska udruga poslodavaca. Za službenike u lokalnoj i regionalnoj samoupravi predviđena je slična edukacija koja bi trebala početi 2008. godine. Za jedinice samouprave te ostale potencijalne korisnike sredstava EU slične edukacije i savjetovanja organiziraju i provode regionalne razvojne agencije, od kojih su među aktivnijima Istarska IDA, Varaždinska AZRA i DAN i sl.

93. Gdje su se djelatnici HGK osposobljavali za pisanje projekata? Molim navesti vrijeme, trajanje i vrstu edukacije te naziv certifikata.

Djelatnici HGK su u procesu cjeloživotnog učenja i obrazuju se o temama koje pokriva Europska unija u Hrvatskoj i inozemstvu, te za završenu edukaciju dobivaju certifikate o čemu se prati službena evidencija jednako kao i u drugim institucijama. Imate li više interesa za rad HGK ili potrebu za pohađanjem PCM obrazovnih ciklusa, slobodno nam se obratite.

94. Kako procijeniti iskusnoga i kvalitetnoga konzultanta?

Pri traženju konzultantskih usluga ključno je utvrditi relevantno iskustvo u pisanju projektnih prijedloga i uspjeh u dobivanju sredstava tih prijedloga. Za motivaciju konzultanta poželjno je u ugovoru (individualno savjetovanje) vezati ugovoreni iznos savjetovanja za uspjeh pripremljenog projekta u natječaju.

95. Daje li Ministarstvo financija ili SDURF primjere već provedenih uspješnih projekata kao Case study nama koji želimo naučiti? Ako da, možete li ih proslijediti na upit ili se oni mogu downloadati?

Ne. Dokumentacija i rezultati projekata koji dobiju financiranje u vlasništvu su krajnjeg korisnika, a što se tiče Europske komisije i SAFU-a, ugovori su povjerljivi dokumenti. Zainteresirani se s ovim upitom mogu pokušati obratiti izravno korisnicima koji su bili uspješni na pojedinom natječaju. Informacija o uspješnim prijaviteljima dostupna je na stranicama SAFU, <http://cfcu.mfin.hr> u okviru obavijesti o dodijeljenim ugovorima (Contract Award Notice).

96. Gdje mali aplikanti mogu naći na jednom mjestu informacije o bespovratnim (grant) sredstvima EU?

Na stranicama SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>) objavljuju se natječaji za sheme bespovratnih sredstava koje sadrže i vodič za prijavitelje projekata u kojima možete naći sve konkretne informacije i upute vezane uz pojedini natječaj.

Svi podaci nalaze se u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama (PRAG - Practical Guide EC External Aid Contract procedures), na stranici http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm, EuropeAid-a, te na stranicama SAFU (CFCA), <http://cfcu.mfin.hr/> Tender opportunities, za pojedine otvorene natječaje.

97. Poznajete li koje konzultantske kuće koje pišu projekte, možete li ih preporučiti?

Postoji nekoliko konzultantskih kuća, no nismo u poziciji promovirati niti jednu posebno. Prema našim spoznajama, u okviru Hrvatske agencije za malo i srednje poduzetništvo (HAMAG; www.hamag.hr) certificiran je određeni broj konzultanata specijaliziranih za niz specifičnih područja. Također smo upoznati s postojanjem Hrvatske udruge konzultanata – HUKON: <http://www.hukon.hr/> i Hrvatskog društva investicijskih projekatanata (www.hdip.hr). Određenu pomoć u tom smislu možete zatražiti i od regionalnih razvojnih agencija koje djeluju u okviru ili uz pomoć jedinica područne i lokalne samouprave širom RH, a imaju iskustva s pisanjem projekata koji se financiraju iz fondova EU.

98. Ima li Komora ima popis tvrtki s referencama koje raspolažu sa stručnim osobljem za pripremu aplikacija za pretpristupne programe?

Komora pruža usluge članicama vezanim uz pripreme aplikacija na pretpristupne programe. Informacije i usluge objavljuje na web adresi Euro info komunikacijskog centra Zagreb, www.euroinfo.hr, koji je dio tristotinjak Euro info centara umreženih diljem Europe.

99. Ima li Komora vlastito educirano osoblje i lobiste za hrvatske tvrtke u Bruxellesu?

Da, u sustavu HGK svaki odjel i svaka županijska komora ima osobu zaduženu za Europsku uniju. Osobe koje su zadužene za taj posao sustavno se educiraju i imaju umrežene kontakte s drugim institucijama u zemlji.

HGK ima Predstavništvo u Bruxellesu od 1988. godine putem kojeg lobira za hrvatske tvrtke.

100. Koje naše organizacije u Bruxellesu mogu izravno pomoći hrvatskim tvrtkama u apliciranju i lobiranju za naše aplikacije?

Hrvatskim tvrtkama za potrebe lobiranja stoji na usluzi Predstavništvo HGK u Bruxellesu koje lobira putem Eurochambresa i ostalih europskih sektorskih udruga te putem lobističkih organizacija koje okupljaju sektorske nacionalne organizacije ili pojedinačne tvrtke radi zaštite svojih interesa pri institucijama EU. Lobiranje se ostvaruje i putem povezivanja hrvatskih i europskih strukovnih udruga: Eurocommerce, EMEC, EURO-MED TDS, FEAP i MEDAQUA FEDSA, NAPAN mreža, NIROC mreža.

101. Je li moguće u Regionalnoj agenciji za razvoj poduzetništva u Šibeniku dobiti konkretnu pomoć pri traženju financijske potpore iz pretpristupnih programa EU?

Molimo, obratite se izravno Regionalnoj agenciji za razvoj poduzetništva.

102. Gdje na jednom mjestu možemo naći informacije o natječajima EU, ali da uključuju i sve javne nabave na teritoriju EU? Možemo li i mi kao hrvatska tvrtka ravnopravno sudjelovati u tim javnim nabavama?

S obzirom na vrlo veliki broj javnih nabava koje se svakodnevno objavljuju u EU, Euro info komunikacijski centar Zagreb pri HGK uveo je uslugu automatskog obavještanja o otvorenim javnim nabavama u EU - 'Tender Support System' (TSS). Tom uslugom omogućuje se dnevno prosljeđivanje informacije (na e-mailove korisnika prema oblikovanom profilu tvrtke) o otvorenim javnim nabavama u EU.

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u veljači 2005. godine hrvatskim je tvrtkama omogućen pristup natječajima za javnu nabavu u EU. Sve hrvatske tvrtke mogu se natjecati za ugovore na području izvođenja radova, pružanja usluga i nabave opreme.

O različitim EU temama

103. Po kojim se kriterijima određuje koji će se projekt financirati? Na koji je način financirana obnova, uređenje ili gradnja škole u Vukovaru odnosno županiji?

Ovaj projekt je financiran iz programa CARDS koji se odnosio na područja posebne državne skrbi. Europska komisija stavila ga je pod prioritet razvoja demokracije i ljudskih prava. U prvim godinama korištenja CARDS programa svaka je godina imala značajan dio sredstava namijenjen za taj prioritet, posebice na ratom razorenim područjima. Na tim su područjima konkretni razvojni projekti birani od strane županije, temeljem Regionalnog operativnog programa (ROP). Kroz sredstva iz CARDS programa za odabrane je projekte pomognuta priprema natječajne i ostale dokumentacije te je financirana njihova realizacija kroz natječaje prema pravilima EU.

104. Imaju li prednost programi za inovacije i poduzetništvo (konkurentnost) bazirani na ulaganja u opremu koja je podrijetlom iz država članica EU?

Istraživanje tržišta s ciljem jasnog definiranja zadovoljava li predmet nabave načelo zemlje podrijetla provodi se u fazi nakon programiranja/odobranja projektnog sažetka. Time se zapravo isključuje mogućnost preferencije temeljem kriterija zemlje podrijetla.

105. Koja je procedura pripreme „project fichea“ Ministarstva (PIU)? S obzirom na to da smo mi na dnu procesa (u relativnoj ulozi) bilo bi korisno znati kojom se procedurom uopće dolazi do konkretnog tendera. Neki referentni dokumenti su u pripremi ili su nužni za pristup programima, (Operativni planovi, MoU) nisu dostupni za sudjelovanje u FP7 i programima Zajednice, ali još nisu potpisani, a neki su tenderi već raspisani. Pojasnite proceduru!

Najvažnije je naglasiti da se kroz programe CARDS, PHARE i IPA prvo pripremaju projektni dokumenti pod nazivom Project Fiche, zatim ovisno o ugovorima Terms of reference te tehničke specifikacije tijela državne uprave.

Na osnovi navedenih projektnih dokumenta priprema se natječaj na koji se javljaju zainteresirane tvrtke. Poslovni sektor se može javiti na natječaje koji se raspisuje u sklopu raznih programa EU, ali treba znati sastaviti ponudu na natječaj.

106. Koliko je do sada konkretno poduzeća dobilo pomoć? Koji je ukupni fond dobivene pomoći do sada? Koji su to subjekti, koje firme konkretno da ih sami kontaktiramo?

Do sada su izravnu pomoć iz projekata EU mogla dobiti jedino privatna poduzeća predviđena u okviru natječaja iz programa SAPARD. Informacije o ostvarenim potporama dostupne su na stranicama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja <http://www.mps.hr>. Prvi projekt kojim je bilo predviđeno financiranje privatnih poduzeća iz ostalih sektora bio je Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj koji je zatvoren u travnju 2008. godine.

Dodatna mogućnost financiranja poduzetnika se, osim kroz IPA komponentu namijenjenu ruralnom razvoju (vidi Plan za poljoprivredu i ruralni razvoj na www.strategija.hr), pruža i kroz natječaj za sufinanciranje savjetodavnih usluga za privatnike, koji bi trebao biti raspisan sredinom 2009. godine u okviru IPA Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (vidi također www.strategija.hr).

107. Može li općina (grad) na području od posebne državne skrbi kandidirati projekt koji bi omogućio učenje stranih jezika besplatno za djecu u vrtiću pa sve do zaposlenika u poduzećima koja posluju na tom području jer za sada nema dovoljno predavača u školi?

U okviru dosadašnje i buduće pretpristupne pomoći EU nisu se provodile aktivnosti u segmentu predškolskog obrazovanja.

U okviru programa IPA u dugoročnoj perspektivi postoji mogućnost uključivanja obrazovnih programa kroz mjere prekvalifikacije zaposlenika i cjeloživotnog obrazovanja zaposlenika. Planovi za korištenje IV. komponente IPA programa - Razvoj ljudskih potencijala u nadležnosti su Uprave za rad i tržište rada Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (www.mingorp.hr). Operativni program za razvoj ljudskih potencijala programa IPA dostupan je na www.strategija.hr.

108. Koja je razlika za prijavitelje iz Hrvatske za programe Zajednice u kojima Hrvatska sudjeluje u statusu treće zemlje i u kojem sudjeluje u punom opsegu?

U slučajevima gdje RH sudjeluje u svojstvu treće zemlje potrebno je provjeriti konkretne uvjete za svaki pojedini program. Najčešće to znači da hrvatski prijavitelji ne mogu biti nositelji projekata te im nije dostupan čitav opseg aktivnosti predviđen programom, nego samo aktivnosti ugovorene između RH i EU.

109. Koje tvrtke i institucije iz Hrvatske su do sada dobile sredstva iz programa CARDS, SAPARD, ISPA i PHARE?

Navesti pojedinačni iznos sredstava.

Popis tvrtki koje su dobivale sredstva na natječajima iz navedenih fondova može se pronaći na stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (<http://cfcu.mfin.hr>) u dokumentu koji se objavljuje za svaki natječaj, a koji se zove Contract Award Notice (Objava dodjele ugovora). Iznos financijskih alokacija po projektima iz određenog programa može se pronaći u Financijskim sporazumima potpisanim za paket projekata koji se financiraju iz godišnje alokacije sredstava za svaki program (primjerice Financijski sporazum za CARDS 2004, za Phare 2005).

110. Ima li u ponudi pretpristupnih programa onih na koje se mogu javiti veliki poduzetnici? Ako ih nema, gdje je granica između malih, odnosno srednjih i velikih poduzetnika?

Mogući podnositelji projektnih prijedloga propisani su uvjetima natječaja za pojedine projekte. Sredstva EU koja se dodjeljuju privatnim poduzećima ograničena su uglavnom na mala i srednja poduzeća. Veće firme često se prijavljuju i bivaju uspješne kao izvoditelji radova, ponuđači konzultantskih usluga ili opreme. Što se tiče natječaja kroz koje se dobivaju sredstva za realizaciju vlastitih projektnih prijedloga, vrijednost pojedine takve potpore kreće se od 50.000 do milijun eura, ovisno o natječaju.

Razlika između velikih, srednjih i malih poduzetnika definirana je u skladu s Europskom poveljom o malom i srednjem poduzetništvu. O veličini poduzeća ovisi i način i interes uključivanja u pojedine programe. Subjekti maloga gospodarstva prema veličini dijele se na mikro, male i srednje, a zapošljavaju prosječno godišnje manje od 250 radnika i ostvaruju ukupni godišnji promet do 216.000.000 kuna (Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, NN 29/02, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva, NN 63/07).

111. Što kaže statistika za Hrvatsku na dosad prijavljenim projektima odnosno po nekim grupama (djelatnostima)?

Budući da do otvaranja pregovora o punopravnom članstvu RH u EU bila dostupna sredstva isključivo kroz program CARDS, u ovom trenutku dostupni su podaci za CARDS 2003 i CARDS 2004. Phare, ISPA i SAPARD programi su koji su u ovom trenutku još u procesu ugovaranja. Prema posljednjim informacijama iz Ministarstva financija, stopa ugovaranja za CARDS 2003 iznosi 97,7 posto ukupno predviđenih sredstava, a trenutačno iskorišteno oko 70 posto tih sredstava. Za CARDS 2004 ugovoreno je 96,7 posto sredstava, a podaci o iskorištenosti moći će se dati nakon što prođe konačni rok za provedbu ugovora. Od ugovorenih projekata u okviru CARDS 2004 najviše se sredstava odnosi na nabavu robe (12,26 milijuna eura), twinning projekte (10,38 milijuna eura), a prema institucijama najviše na Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (12,15 milijuna eura), te MUP (10,36 milijuna eura).

112. Detaljno objasnite izradu «logičkog okvira». Kako se piše «logički okvir»?

Izrada Logičke matrice ključan je dio projektnog ciklusa svakog projekta. Kvalitetno i jasno izrađena matrica osnovni je preduvjet da donatori uzmu projektni prijedlog u daljnje razmatranje. U tom smislu potrebno je dobro razumjeti logiku cijelog ciklusa, a u tu se svrhu po cijeloj Hrvatskoj često organiziraju radionice Upravljanje projektnim ciklusom. Termine radionica možete naći na stranicama www.strategija.hr, www.mvpei.hr, www.hgk.hr ili www.uprava.hr. Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU također je izdao priručnik na temu programiranja za prvu komponentu programa IPA, koji detaljno razrađuje i pitanje logičkog okvira.

113. Realiziraju li se i kandidiraju li se investicije u PPDS-u samostalno ili uz nazočnost lokalne zajednice?

Sredstva EU koja se usmjeravaju na područja koja zaostaju u razvoju (a koja se utvrđuju prema udjelu područja sa statusom područja posebne državne skrbi PPDS-a) namijenjena su javnim ulaganjima te ih stoga predlažu jedinice samouprave ili javna tijela u njihovom vlasništvu. Primjer takvih ulaganja jest ulaganje u poslovnu infrastrukturu u okviru Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (Prioritet 1, Mjera 1.1 – vidi www.strategija.hr). Nadalje, uvjeti predlaganja projekata na razini pojedinog natječaja jasno su precizirani u natječajnoj dokumentaciji, odnosno smjernicama za korisnike. Natječaj za spomenutu mjeru iz IPA operativnog programa predviđa se krajem 2008.

114. Koji su programi EU vezani uz male obiteljske hotele, pojedinačno ili za udružuju?

Za male obiteljske hotele trenutno ne postoji poseban program EU. Postoji mogućnost ulaganja privatnih poduzeća u razvitak ruralnog turizma te mogućnost financiranja izrade i provedbe lokalnih strategija razvoja (od neprofitnih tijela) – kroz 5. komponentu programa IPA (nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva; dokument dostupan na www.strategija.hr). Preporučamo kontaktirati i Ministarstvo turizma za moguće nacionalne subvencije za male obiteljske hotele.

115. Mogu li mali hoteli sudjelovati u natječajima iz ekologije? Koje su subvencije?

Vrijedi odgovor kao gore; za konkretniji odgovor nužne su detaljnije informacije o vrsti predviđenog ulaganja.

116. Kako bi se pristupilo natječaju za pružanje usluga jedan je od kriterija da je tvrtka imala već nekoliko uspješnih projekata. Što je s tvrtkama koje bi htjele pristupiti takvoj vrsti natječaja prvi put, te kako se javiti ako je tvrtka tek osnovana?

U načelu potrebno je steći reference na otvorenom tržištu ili se pridružiti partnerima s više iskustva. Informacije o tvrtkama koje su uspješno sudjelovale u natječajima za projekte sufinancirane EU sredstvima u RH možete pronaći na stranicama SAFU-a <http://cfcu.mfin.hr/> (pod Tender Opportunities vidi zaključene ugovore odnosno Award Notice - informaciju o ponuđaču kojem je ugovor dodijeljen).

117. Koji se projekt koristi za regionalni ili lokalni razvoj te na kojoj internetskoj stranici potražiti natječaj za takve projekte?

Većina programa EU namijenjenih RH ima za krajnji cilj lokalni i regionalni razvoj, međutim o konkretnom ulaganju ovisi koji je program odgovarajući. Sve otvorene natječaje kao i najave skorih natječaja možete pronaći na stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU) pri Ministarstvu financija – <http://cfcu.mfin.hr/>. O aktivnostima koje za EU su-financiranje predlaže Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, možete se informirati u Upravi za integrirani regionalni razvoj koji imaju pregled planiranih aktivnosti i natječaja (www.mrrsvg.hr).

118. Može li Regionalna razvojna agencija biti podnositelj IPA projekata za svoje osnivače?

Prihvatljivost podnositelja projektnog prijedloga i partnera uvijek je utvrđena u Uputama za podnositelje projektnog prijedloga (Guidelines for applicants) za pojedinu grant shemu. RRA jesu među čestim prijaviteljima projekata, nerijetko u suradnji s partnerskim institucijama.

119. Program CARDS: može li se koristiti za ostvarivanje certifikata GMP-i za Food supplements koji je potreban u EU ili neki drugi program te njegovi certifikati? Firma ima 33 regionalna proizvoda i 22 patenta.

Ugovaranje unutar programa CARDS 2004 službeno je završilo 29. lipnja 2007. Trenutačno su objavljeni natječaji unutar programa Phare 2005 i 2006, a nakon toga se otvara jedinstveni program IPA za razdoblje 2007.-2013. Kroz projekt dodjele bespovratnih sredstava Phare 2006 Podrška povećanju konkurentnosti i izvoza malih i srednjih poduzetnika u Republici Hrvatskoj bilo je moguće financirati dobivanje određenih certifikata i standarda kvalitete proizvoda, ali je natječaj zatvoren krajem travnja 2008. Za detalje o natječaju posjetiti internetske stranice SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>) i EC (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm). U uputama za podnositelje projektnog prijedloga (Guidelines for applicants) unutar svake Grant sheme objašnjeno je što se financira i koji troškovi su prihvatljivi.

120. Kakve su mogućnosti financiranja kliničkih ispitivanja proizvoda iz fondova EU? Riječ je o antidijabetis granulama koje omogućuju smanjivanje inzulina do 95 posto te dulji život pacijenata? Mogu li se ostvariti sredstva za nove patente te upoznavanje svijeta sa dostignućima u fitoterapiji?

U uputama za podnositelje projektnog prijedloga (Guidelines for applicants) unutar svake grant sheme objašnjeno je što se financira i koji su troškovi prihvatljivi. Mogućnosti za ovakva istraživanja privatnog sektora vrlo su sužene. Iz IPA Operativnog programa za regionalnu konkurentnost predviđa se financiranje aktivnosti vezano uz prijenos tehnologije (Prioritet 2, Mjera 2.1), no korisnici su neprofitna tijela – javni istraživački instituti i institucije u visokom školstvu. Program je dostupan na www.strategija.hr.

121. Koji su hoteli u Hrvatskoj dobili sredstva od EU i iz kojeg programa EU? Ako nisu hoteli, koje su to onda turističke profitne organizacije?

Privatni hoteli i turistički smještaj nisu predviđeni kao korisnici sredstava EU osim onih iz kojih se financira ruralni razvoj (SAPARD odnosno IPA komponenta za ruralni razvoj, ubuduće). Informacije o ugovorima iz programa SAPARD dostupne su na stranicama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvitka (www.mps.hr).

Popis dobitnika svih ugovora EU nalazi se na web stranicama SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>), u Official Journalu EC te na web stranicama EC (http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm).

122. Što sve projekt mora sadržavati (gdje se mogu informirati o tome)? Možemo li primjerice kupiti neki stroj koji bi bio koristan recimo za obuku studenata tekstilno-tehnološkog fakulteta, a koji bi ujedno koristio i nama?

Svi projekti objavljeni su na web stranicama za SAFU (<http://cfcu.mfin.hr>), gdje se mogu naći svi dokumenti potrebni za prijavu na natječaj, zajedno s Uputama za podnositelje projektnih prijedloga (*Guidelines for applicants*) ako je riječ o grant shemi. Uvjeti prihvatljivosti nekog projekta ili troška također su navedeni unutar uputa za podnositelje projektnih prijedloga, za svaku grant shemu.

123. Je li 'administrativni kapacitet' jedan od bitnih krivaca što RH nije do sada povukla iz fondova EU niti 10 posto od mogućih 180 milijuna eura?

Nismo upoznati s iznesenim navodima. Možemo ustvrditi da je, zahvaljujući postojećim administrativnim kapacitetima državne uprave, apsorpcijska sposobnost RH vrlo visoka. Prema posljednjim informacijama Ministarstva financija, stopa ugovaranja za CARDS 2003 iznosi 97,7 posto ukupno predviđenih sredstava. Isplaćeno je oko 70 posto tih sredstava. Za CARDS 2004 ugovoreno je 96,7 posto sredstava; podaci o iskorištenosti bit će dostupni nakon što prođe konačni rok za izvršavanje ugovora. Phare, ISPA i SAPARD programi su zasad još u procesu ugovaranja. Administrativna sposobnost svakako je ključna za brzo i kvalitetno korištenje sredstava EU te ju je potrebno nastaviti jačati kako unutar državne uprave tako i kod ostalih potencijalnih korisnika ovih sredstava. Državna uprava kontinuirano poduzima neophodne aktivnosti u tom smislu.

124. Može li se dobiti na uvid neki program koji je dobio podršku nekog pretpristupnog fonda? Može li se dobiti podrška u izradi upita?

Dokumentacija i rezultati projekata kojima je odobreno financiranje u vlasništvu su krajnjeg korisnika, a što se tiče Europske komisije i SJFU-a, ugovori su povjerljivi dokumenti. Zainteresirani se sa ovim upitom mogu pokušati obratiti izravno korisnicima koji su bili uspješni na pojedinom natječaju.

Individualno savjetovanje Ministarstva financija potencijalnim prijaviteljima projekata ne organizira se. Podrška potencijalnim prijaviteljima projekata (grant sheme) kroz radionice u vrijeme dok je natječaj (poziv) otvoren organizira se prema potrebama korisnika, o čemu se trebete informirati na web stranicama nadležnog ministarstva ili HGK. Informacije o takvim zbivanjima nalaze se i na istim SAFU stranicama gdje i same objave natječaja. U natječajnoj dokumentaciji (koja se objavljuje) uvijek se ističe e-mail adresa za slobodno postavljanje upita.

125. Razvojne agencije - tko ih može, s kojim ciljem i na koji rok osnovati, postoji li pravna regulativa koja definira razvojnu agenciju u Hrvatskoj ili EU? Može li se osnovati d.o.o.?

Pitanje osnivanja i rada razvojnih agencija u ovom trenutku ne spada pod posebni zakonski okvir, nego je uređeno općim zakonskim aktima u tom području. Prema iskustvu SDURF-a, razvojne su agencije ustrojene kao d.o.o., a često su osnovane i u vlasništvu su županija, gradova i općina. Preporučamo da se obratite izravno jednoj od razvojnih agencija u Hrvatskoj u vezi s tim pitanjima.

126. Priznaje li se rad zaposlenih studenata koji rade na temelju studentskog ugovora (redovni studij) kod apliciranja za sredstva fondova, ulaze li u broj zaposlenika?

Da.

127. Može li aplikant nakon završetka projekta donirati rezultate projekta?

Da.

128. Kada se iz rezultata projekta može početi ostvarivati profit?

Poslije završetka projekta korisnik nije više vezan ugovorom i može slobodno raspolagati rezultatima projekta.

129. Jedinica lokalne samouprave ima više projekata za sufinanciranje: gradnja radne zone, kanalizacijskog sustava, doma za starije osobe. Na koje se fondove EU možemo javiti i kada (barem okvirno)? Mogu li se navedeni projekti prijaviti i ako ih sufinanciraju ministarstva odnosno županije?

Jedinice lokalne samouprave najčešće su kao prijavitelji prihvatljivi na natječajima za grant ugovore. Međutim, moraju ispuniti sljedeće preduvjete: tema projekta mora odgovarati području / temi koja se pojavi na pojedinom natječaju te biti sukladna uvjetima koji određuju tko je prihvatljivi prijavitelj.

Ulaganja u poslovnu infrastrukturu moguća su kroz Prioritet 1. Mjeru 1. IPA Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (vidi na www.strategija.hr). Natječaj bi trebao biti raspisan potkraj 2008. godine, a korisnici mogu biti tijela samouprave s područja deset manje razvijenih županija (vidi u Operativnom programu za regionalnu konkurentnost). Sve projekte jednim dijelom mora sufinancirati i sam korisnik, a u ta sredstva sufinanciranja mogu se ubrojiti sva javna proračunska sredstva.

Na internetskim stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje objavljuju se natječaji za projekte koji se mogu financirati iz fondova EU (<http://cfcu.mfin.hr/>). Osim toga, vezano uz veće infrastrukturne projekte potrebno je također kontaktirati nadležno ministarstvo, u ovom slučaju Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava vodne politike i međunarodnih projekata, jer je ono nadležno tijelo za Prioritet 2 (Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama) u okviru IPA Operativnog programa za zaštitu okoliša od 2007. do 2009. godine.

130. Postoje li trenutno natječaji EU za firme koje djeluju u području turizma?

Područje turizma najčešće je pokriveno u natjecajima za prekograničnu suradnju koji se objavljuju na SAFU internetskim stranicama (<http://cfcu.mfin.hr/>). Za mogućnosti ulaganja vidi Operativne programe za prekograničnu suradnju na www.strategija.hr

131. Može li se jedan projekt razgranati na više područja tako da je uključen u više sfera, od infrastrukture, međunarodne suradnje i dr.?

Sve ovisi o području koje pokriva konkretni natječaj odnosno o vrstama ulaganja koje on predviđa (radovi, usluge, nabava), ukoliko je odgovarajući natječaj u tom trenutku raspisan (<http://cfcu.mfin.hr/>). U natječajnoj dokumentaciji definiraju se područja koja projekt koji se prijavljuje može pokrivati (točka 2.1.3 eligible actions, Guidelines for Applicants).

132. Koliko je vremena (otprilike) potrebno za pripremu jednoga kvalitetnog projekta?

Prema pravilima nabave Europske komisije, natječaji su otvoreni od 2 do 3 mjeseca (ovisno o iznosu financiranja). Dva bi mjeseca trebala biti dostatna za pripremu projektnog prijedloga, a više ako prijavitelj nema iskustva.

133. Kada se prijavljuje projekt za prekograničnu suradnju, mogu li oba partnera (primjerice slovenski i hrvatski) ravnomjerno sudjelovati u projektima, 50-50 posto, ili mogu i drukčije?

Udio sudjelovanja partnera definiran je samom natječajnom dokumentacijom, točnije u točki 1.3 Uputa za podnositelje projektnih prijedloga. Natječaji se objavljuju na SAFU internetskim stranicama (<http://cfcu.mfin.hr/>).

134. Kako ponuditi partnerstvo na projektu?

Ne postoje posebna pravila o procesu uspostavljanja partnerstva. Ovisi o zajedničkim interesima potencijalnih korisnika. U pojedinim programima prekogranične suradnje postoje baze podataka potencijalnih partnera u smislu informacija o projektnim idejama. Ako je neki projektni prijedlog zanimljiv, moguće je kontaktirati predlagatelja projekta te ponuditi partnerstvo. Više informacija o toj praksi u području prekogranične suradnje potražite u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (Uprava za integrirani regionalni razvoj). Pomoć u ostvarivanju veza sa stranim partnerima u slučaju jedinica lokalne i područne samouprave može ponuditi i Ured hrvatskih regija u Bruxellesu (www.croatianregions.eu).

135. Može li na natječajima EU sudjelovati obrt za izdavaštvo, promidžbu, vinarstvo, voće i povrće koji nije u stanju podmiriti obveze prema državi radi ulaganja u obrt, te kako obrt može pronaći srodne proizvođače u međugraničnoj razmjeni?

U načelu, kriteriji za financiranje projekata kroz različite programe EU definiraju da poduzeća moraju stabilno poslovati na dulji rok odnosno da moraju biti u stanju na vrijeme podmirivati obveze. U vezi s pronalaženjem partnera ne postoje posebna pravila za proces uspostavljanja partnerstva odnosno umrežavanja. Za programe prekogranične suradnje nadležno je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva – Uprava za integrirani regionalni razvoj, kojima se možete obratiti za dodatne informacije o međugraničnoj suradnji i stjecanju partnera.

Za svaku grant shemu unutar Uputa aplikantima (Guidelines for Applicants) opisano je tko može sudjelovati i pod kojim uvjetima. Upute i informacije o svim objavljenim natječajima mogu se naći na stranicama SAFU (CFCA): <http://cfcu.mfin.hr/> Tender opportunities.

136. Do kojeg iznosa Grad Vodice (ispod 10.000 stanovnika) može dobiti bespovratna sredstva za kanalizacijski sustav i je li za navedeni broj stanovnika potreban biopročistač?

Kroz komponentu 3b (Zaštita okoliša) program IPA moguće je prijaviti projekte vezne uz izgradnju pročišćivača otpadnih voda, a za selekciju projektnih prijedloga zaduženo je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Razina sufinanciranja određuje se na osnovi financijsko–ekonomske analize koja je jedan od obaveznih dijelova projektna dokumentacije koju je potrebno pripremiti kako bi se projekt uopće predložio za sredstva EU. Traženi stupanj pročišćavanja otpadnih voda utvrđuje se na osnovi broja stanovnika, ali i ovisno o lokaciji budućeg uređaja te je stoga nužno kontaktirati institucije RH zadužene za područje upravljanja vodama – Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva te Hrvatske vode.

Kroz mjeru 3 SAPARD programa trebao bi se financirati razvoj komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu 7,000.000 kn. Sredstva su bespovratna, a sufinanciranje za mjeru 3 je stopostotno. Predlažemo da pratite stranicu www.mps.hr, na kojoj će se za mjeru 3 SAPARD-a objavljivati sve informacije. Za detaljne informacije se možete obratiti SAPARD agenciji pri Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

137. Kako se može pridonijeti očuvanju kulturne baštine sredstvima iz fondova EU?

Postoji mogućnost povezivanja s pograničnim županijama u sklopu programa INTERREG te u budućnosti kroz IPA CBC programa prekogranične suradnje (vidi www.strategija.hr). Natječaji za ove programe ne predviđaju se prije kraja 2008. Svaki natječaj definira konkretne prioritete koji će se kroz njega financirati te su navedeni u Uputama za podnositelje projektnih prijedloga koji se uz natječaj objavljuje na stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (<http://cfcu.mfin.hr>). Više informacija o tim mogućnostima potražite u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u Upravi za integrirani regionalni razvoj (www.mrrsvg). Trenutačno nema otvorenih natječaja za taj program.

Procedure i pravila nabave i ugovaranja za prijavitelje projekata u okviru pojedinih programa EU nalaze se u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama (PRAG - *Practical Guide EC External Aid Contract procedures*), na stranici: http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm, EuropeAid-a, te na stranicama SAFU (CFCA), <http://cfcu.mfin.hr/> Tender opportunities, za pojedine otvorene natječaje.

Potrebno je napraviti projekt unutar odgovarajuće grant sheme i prijaviti ga na natječaj. Sva potrebna natječajna dokumentacija dostupna je na stranicama SAFU (CFCA), <http://cfcu.mfin.hr/> Tender opportunities, a moguće je također i provjeriti kako su izgledali zahtjevi na završenim natječajima iz CARDS 2004. programa u području zaštite okoliša, na stranici http://cfcu.mfin.hr/tenderYYY/CARDS_2004.htm.

138. Gdje mali aplikanti mogu naći na jednom mjestu informacije o bespovratnim (grant) sredstvima EU?

Na stranicama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje u Ministarstvu financija (<http://cfcu.mfin.hr>) objavljuju se natječaji za sheme bespovratnih sredstava koje sadrže i vodič za prijavitelje projekata u kojima možete naći sve konkretne informacije i upute vezane uz pojedini natječaj.

Svi se podaci nalaze u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama (PRAG - *Practical Guide EC External Aid Contract procedures*) na stranici http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm, EuropeAida te na stranicama SJFU (CFCU), <http://cfcu.mfin.hr/> Tender opportunities, za pojedine otvorene natječaje.

139. Postoji li poticaj iz fondova EU za obnovljive izvore energije i zbrinjavanje otpadnog jestivog ulja?

Republika Hrvatska je od 2007. godine korisnica pretpristupnog programa IPA, sastavljenog od pet komponenti, koji je zamijenio sve dosadašnje programe pomoći CARDS, PHARE, SAPARD i ISPA). Projekti u sektoru zaštite okoliša (uključujući i vodno gospodarstvo te energetiku) nastavit će se financirati kroz komponentu IIIb programa IPA. Za upravljanje navedenom komponentom zaduženo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Navedena ministarstva izradila su Operativni program, programski dokument u kojem su definirana prioritetna područja u koja će se usmjeravati sredstva EU te indikativna lista prioritetnih velikih projekata (vrijednosti iznad 10 milijuna eura). Zbog potrebe iznimno velikih ulaganja s ciljem usklađivanja sa zakonodavstvom EU, kao prioritetne aktivnosti za prvo programsko razdoblje (2007.-2009.) određeni su gospodarenje otpadom te vodno gospodarstvo. Dakle, energetika, uključujući obnovljive izvore energije te energetska učinkovitost, nije identificirana kao prioritetna aktivnost za prvo trogodišnje programsko razdoblje.

Unutar prioriteta gospodarenje otpadom predviđeno je sufinanciranje uspostave regionalnih sustava gospodarenja otpadom, prvenstveno vezano uz gradnju regionalnih centra za gospodarenje otpadom. Dakle, aktivnost koju ste naveli (zbrinjavanje jestivih ulja) nije izravno navedena kao prioritetna aktivnost. No, za detalje vezane uz Operativni program za zaštitu okoliša molim da se obratite Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, gđi. Vlatki Lucijanić-Justić, načelnici, mail: vlatka.lucijanic-justic@mzopu.hr

Također skrećemo pozornost da je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva donijelo Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06), kojim je definirano postupanje s otpadnim uljima (iskorištenim mazivim i jestivim uljima).

U vezi s obnovljivim izvorima energije napominjemo da RH sudjeluje u programu Intelligent Energy Europe. Riječ je o programu koji je u osnovi namijenjen financiranju projekata vezanih uz obnovljive izvore energije te energetska efikasnost, a natječaj za prijavu projektnih prijedloga je u tijeku i otvoren je do 28. lipnja 2008. Za koordinaciju i provedbu navedenog programa u RH zaduženo je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Odsjek za obnovljive izvore i energetska učinkovitost (tel. 01/ 6106-113), voditelj odsjeka g. Igor Raguzin.

Za sva detaljnija pitanja u vezi programa IPA u sektoru zaštite okoliša slobodno se obratite g. Damiru Tomasoviću, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU, tel. 4569-181; e-mail: damir.tomasovic@strategija.hr

140. Koja je uloga vanjskih partnera u sufinanciranju? Je li moguća izravna pojava poduzeća iz Hrvatske bez partnera?

Partneri nisu nužni (ako drukčije nije propisano specifičnim natječajem). Pojedini natječaj utvrđuje moguće podnositelje projektnih prijedloga i moguće partnere. Partner se nalazi nerijetko zbog jednostavnijeg sufinanciranja, ali i zbog zadovoljavanja kriterija ocjenjivanja kvalitete projektnog prijedloga (primjerice iskustvo rada na sličnim projektima, financijska stabilnost predlagatelja projekta, cijene ponuđene usluge i sl.). Hrvatskim tvrtkama, posebice onima koje se natječaju za ugovore o konzultantskim uslugama, preporučljivo je javljati se u okviru konzorcija partnera, koji može ispuniti uvjete iz natječaja i biti konkurentan u odnosu na druge, strane ponuđače takve usluge.

O natječajima za robu i radove

141. Koja je mogućnost korištenja pretpristupnih fondova EU za tvrtku koja se bavi veleprodajom osim prijave na natječaje za javnu nabavu?

U okviru pretpristupnih fondova to je jedina mogućnost.

142. Koji su programi namijenjeni za financiranje projekata velikih poduzetnika?

Veliki poduzetnici mogu se natjecati za dobivanje ugovora kroz natječaje Europske unije za isporuku robe, izvođenje radova ili davanjem savjetodavne pomoći u skladu s natječajnim procedurama Europske unije.

143. U kojem se obliku traži garancija uz ponudu za izvođenje radova, bankovna mjenica ili zadužnica?

Sva jamstva (ponudbeno jamstvo, jamstvo za izvršenje ugovora ili jamstvo prilikom povlačenja predujma) pripremaju se prema standardnom obrascu koji je dio natječajne dokumentacije. Jamstva izdaju financijske institucije (banke ili osiguravajuća društva).

144. Mora li poduzeće imati financijski promet veći ili jednak ponuđenom iznosu ili mora biti samo tehnički osposobljeno?

Ekonomski/financijski, tehnički i profesionalni kapaciteti definiraju se kroz takozvane kvalifikacijske kriterije koji su sastavni dio obavijesti o nabavi (Procurement notice) i u pravilu će se pojaviti kod svih postupaka nabave koji uključuju i objavu obavijesti o nabavi. Cilj kvalifikacijskih kriterija jest suziti izbor na ponuditelje koji pružaju dostatna jamstva da mogu podnijeti teret ugovora određene veličine. Zahtijevanost kriterija ovisi o ugovarateljevoj procjeni rizika.

145. Ako se obavljanje radova ugovori po nekoj od FIDIC-ovih knjiga, koji se obrasci koriste i kako izgleda tender dossier u tom slučaju?

Smisao natječajne dokumentacije jest da uvijek pruži dostatne informacije ponuditelju o izgledu, redoslijedu i sadržaju ponudbene dokumentacije, bez obzira na to temelji li se postupak nabave na PRAG-u ili FIDIC-u. U slučaju bilo kakvih nejasnoća potencijalni ponuditelj ima pravo u definiranom roku postaviti pitanje u cilju razjašnjavanja nejasnoća, uključujući i tehnička pitanja oko pripreme ponudbene dokumentacije.

146. Što se događa ako sve ponude za ugovore izvođenja radova budu znatno više od projekta? I zna li se zapravo postotak koliko je to „znatno“?

Ako sve formalno, administrativno i tehnički prihvatljive ponude premašuju proračun alocirani za pojedini ugovor, natječajna će se procedura u pravilu poništiti. Pod određenim uvjetima opisanim u PRAG-u postoji mogućnost da se pokrene i pregovorni postupak s najpovoljnijim ponuditeljem.

147. Kod nabave opreme, tko je dužan za nabavu naljepnica i sl. za *visibility*? KK ili nabavljač?

Odredba o vidljivosti sudjelovanja financijskih sredstava EU u nabavi je standardni dio svakog ugovora koji se sklapa s najpovoljnijim ponuditeljem. U suglasju sa odrednicama navedenim u priručniku „EU visibility guidelines“ (http://ec.europa.eu/europeaid/visibility/index_en.htm) te odredbi ugovora, isporučitelj je u obavezi provesti smjernice o označavanju, uključujući i ispis te nanošenje naljepnica i drugih oblika označavanja predviđenih ugovorom/priručnikom o isticanju vidljivosti sudjelovanja EU.

148. Jesu li *short listed* kandidati obvezni dati finalnu ponudu odnosno zaključiti ugovor po mogućem odabiru?

Nisu. U slučaju da daju ponudu, s njom daju također i garanciju (tender guarantee) da će potpisati ugovor ako pobijede.

149. Tenderi i ugovori su na engleskom jeziku. Postoji li pojmovnik (rječnik) koji bi omogućio točan prijevod (kontekst) tih ugovora na hrvatski jezik i obrnuto, koliko bi se hrvatski pojmovi precizno preveli na engleski jezik?

Postoji. Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU 2007. godine je izdao dvojezični Pojmovnik fondova Europske unije upravo s ciljem da služi kao alat za lakši i učinkovitiji rad svima onima koji jesu ili se žele uključiti u proces korištenja fondova EU. Navedeni Pojmovnik dostupan je na www.strategija.hr. Moguće ga je dobiti i u tiskanoj verziji. Zahtjev možete podnijeti putem elektronske pošte: strategija@strategija.hr ili osobno doći u prostorije Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb.

150. Mogu li početnička poduzeća sudjelovati na natječajima EU?

Ovisi. U natječajnoj dokumentaciji (Procurement Notice, Guidelines for Applicants) uvijek se definira koliko poduzeće mora biti staro da bi bilo prihvatljivo kao prijavitelj na natječaju.

Odgovore pripremili:

- mr.sc. **Tomislav Belovari**, načelnik, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Ivana Vlašić**, načelnica, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Jasminka Bratulić**, voditeljica Odsjeka, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Iva Frkić**, voditeljica Odsjeka, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Damir Tomasović**, voditelj Odsjeka, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Dalibor Dvorny**, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Iva Novak**, voditeljica Odsjeka, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Suzana Kovačević**, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Marina Drinković**, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- **Borislav Bogunović**, načelnik, načelnik Odjela za ocjenjivanje ponuda i ugovaranje, Ministarstvo financija, Središnja agencija za financiranje ugovaranje
- **Mate Ugrina**, voditelj Odsjeka za ISPA program, Ministarstvo financija, Središnja agencija za financiranje ugovaranje
- **Danijela Miković**, voditeljica Odsjeka za Phare, Ministarstvo financija, Središnja agencija za financiranje ugovaranje
- **Ana Kurpres**, voditeljica Odsjeka za IPA, Ministarstvo financija, Središnja agencija za financiranje ugovaranje
- **Ivan Serdarušić**, Ministarstvo financija, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje
- mr.sc. **Nensi Radulović**, savjetnik za Europsku uniju, Hrvatska gospodarska komora, Sektor za međunarodne odnose
- **Iva Jandriček**, Euro info komunikacijski centar Zagreb, Hrvatska gospodarska komora
- **Vesna Torbarina**, voditeljica Euro info komunikacijskog centra Zagreb, Hrvatska gospodarska komora
- **Tatjana Borbaš**, načelnik Odjela, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Upravna direkcija Sapard programa

Zagreb, svibanj, 2008.

Hrvatska
gospodarska
komora

Središnja agencija za
financiranje i ugovaranje

Središnji državni ured
za razvojnu strategiju
i koordinaciju fondova Europske unije

Impressum:

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača: Nadan Vidošević

Pripremio:

Euro info komunikacijski centar Zagreb

tel: +385 (0)1 45 61 756

+385 (0)1 45 61 526

+385 (0)1 45 61 584

fax: +385 (0)1 48 28 380

e-mail: eicc@hgk.hr

www.euroinfo.hr

www.hgk.hr

Dizajn: COAX

Tisak: Gipa d.o.o., Zagreb

Naklada: 5000 primjeraka

ISBN: 978-953-6207-86-2

Zagreb, svibanj, 2008.

“Ova publikacija je izdana uz financijsku pomoć Europske Unije. Sadržaj ove publikacije je isključivo odgovornost izdavača i nužno ne predstavlja mišljenje i stajalište Europske Unije”